

ens 12

REVISTA D'INFORMACIÓ DE SANTPOL DE MAR

FOTOGRAFIA CEDIDA PER PERE SAULEDA

SANT POL
DE MAR
I LA MAR

No ho perdem tot

Com veieu, continuem amb la nostra àrdua tasca de recollir mots santpolencs, i com comprovarem, continuem a l'alçada dels articles anteriors. Prova de la riquesa del nostre vocabulari. També cal dir que és gràcies a l'interès de molta gent, que amb la seva aportació, fa que aquesta secció segueixi viva. Ja sigui amb una paraula escrita en un bitllet de tren, vell i arrugat, o senzillament, amb una petita explicació d'un mot malentès. Entre tots farem, del que havia de ser un petit recull, una recopilació interessant o, si més no, curiosa.

I dit això continuarem deixant el llistó a l'alçada:

Tamborinada. Tempesta, *tormenta*. Tronada lleugera, petita tempesta inesperada i en poc espai de temps. (Evidentment prové de la similitud del so del tambor amb el del tro).

Posticar. Immutar, *move-se*. Acció de bellugar-se o moure's una mica.

F. f. Un cop renyat, no va gosar ni posticar-se.

Ajocat. Ajagut, *tumbado*. Acció de retirar-se a dormir, anar a jòc.

Brimarada. Flamarada, *fogonazo*. Voleuada d'esquitxos de foc. Polsim aquós que fa la mar allà a on trenca, sobretot en dies de vent.

Bexina. Llufa, *ventosidad*. Pet (insuportable), sense soroll, que és conegut per la seva extrema i pudent virulència. (Impossible de trobar a cap diccionari).

F. f. S'ha fotut una bexina que hem quedat tots estornits.

Miliu. Emili, *Emilio*. Degeneració del nom propi "Emili", i que la incloem aquí perquè a molts pocs llocs, tret d'aquí la sentirem anomenar. I també, perquè s'ho mereix.

Fesomia. Fisonomia, *facciones*. Conjunt de les faccions d'una persona. Creiem que prové de la paraula "fisonomia", influenciada, sens dubte, pel mot "faç" (cara).

F. f. Des que li han dit que havia de ser pare, que li ha canviat la fesomia.

Rupit. Gota, *mucosidad*. Humor espès, segregat per la mucosa nasal, els dies de fred extrem, i que, en forma de gota, penja de la punta del nas. També es un ocell anomenat "pitroig".

F. f. "Ja sé que fa fred, però vigila nano, que et cau el rupit".

Bressolada. Corda, *cabo*. Corda de cotó que serveix per arreplegar les xarxes de pesca. (D'aquí, segurament, ve la seva derivació de bressol).

Ramonet Roca

e.n.s.

Edita: Ajuntament de Sant Pol de Mar.

Consell de Redacció: Jordi Pomés, Josep Mestres, Ajuntament. Xavier Roca, CP Sant Pau. Gol, G.O.M. Antoni Bancells, A. C. Sant Pol. Jordi Puigdefàbregas, Amics de les Arts. Xavi Tresseres, Colla de Geganters. Pere-Omar Brusca, Centre Cultural. Ramon Roca, C.E.S.P. Eva Pujol, Parròquia. Guillem Mestres, CIU. Francesc León, PSC. Francesc Roura, IC. Pere Roura, ERC.

Disseny: Francesc Cardeñas, Ricard Estol.

Producció: Publinter, S. A. Tel. 766 14 51.

Impressió: Gràfiques Ponent. Pineda de Mar.

D. L.: B-24263-93

El nou santpolenc no comparteix necessàriament les opinions signades.

Imprès sobre paper ecològic verificat.

Co ALIMENT

Consolat de Mar, 14 – SANT POL

Sant Pol, un poble amb llarga i rica tradició de pescadors

Tal com diu l'Ester Pujol en el seu article dins el monogràfic que dediquem a la pesca, l'última barca d'arrastre a Sant Pol va desaparèixer el dia 7 d'agost de 1985. Ja ha fet els deu anys. Aquesta desaparició fou tot un símbol que l'històric Sant Pol que sempre s'havia definit per *poble majoritàriament pescador* s'havia acabat, i començava una nova etapa. Els únics que ara conserven la mil·lenària tradició pescadora de Sant Pol són els nostres convilatans que tenen les seves barques al port d'Arenys. Gairebé tots provenen de famílies que també històricament havien estat grans pescadores: Els Germà (*Vinagreta*), l'Alfons Sagrera i en Josep Roca, tots tres a l'arrastre; l'Antoni Roca a la teranyina; les dues barques dels Tarridas, en Joaquim Pera i en Ricard Bachs, al tres-mall; els Simón al sonso; i en Salvador Coll i en Delfí Garro al palangre. Aquests són els únics supervivents d'aquells grans pescadors i navegants santpolencs que excel·liren en tota mena d'arts i oficis de mar i recorregueren grans distàncies per a les seves captures.

Sens dubte, l'activitat cabdal durant la major part de la història santpolenca ha estat la pesca i la majoria de veïns de la nostra població sempre van ser pescadors. Aquests es guanyaren fa segles la fama de ser els millors de la contrada. En les seves sortides arribaven fins a les costes del sud de França –a les envistes de Marsella i de l'illa de Còrsega– i les d'Andalusia. Almenys durant els quatre darrers segles Sant Pol tingué importants excedents de peix, que eren dedicats a salaó (arengades), o comercialitzats per a les poblacions deficitàries d'aquesta menja. Mentre durant els segles XVIII i XIX les nostres poblacions veïnes –sobretot Arenys i Canet– es dedicaren amb preferència a la construcció de vaixells, Sant Pol continuà perfeccionant els seus arts pesquers. D'aquí que els pescadors santpolencs fossin considerats uns grans experts en el seu ofici –vegeu l'article molt ben documentat de Josep M. Casablanca dins d'aquest monogràfic–, i coneguessin com ningú algun art de pesca com el que ens explica l'Ester Pujol –també de família amb gran tradició pescadora– en el seu entranyable article. De totes maneres també les platges de Sant Pol feren de drassanes, i al segle XIX hi havia encara a la nostra població alguns constructors de barques de pescar.

El 1790, segons Francisco Zamora en el seu *Diario de los viajes hechos en Catalunya*, Sant Pol tenia una matrícula de gent de mar de 150 homes; la seva flota era de 6 vaixells de quatre tones i 24 barques de pesca. Però aquesta flota aniria augmentant al llarg del segle XIX, fins a passar

del centenar de barques. Durant aquest segle, Sant Pol tenia la població pesquera més important del districte marítim de Mataró, després d'aquesta capital. Això ho podem saber gràcies a les dades que oferí *El Mataronés* –8-7-1877– sobre la quantitat de peix en quilos agafat el primer semestre de 1877 per pobles. Segons aquestes dades Sant Pol n'havia agafat en aquell semestre 31.510 Kg.; per davant seu només tenia Mataró, i per darrera seu tota la resta: Canet, Arenys, Caldetes, Lllavaneres, etc.

Hi ha, però, molts i molts altres indicadors que ens mostrarien la importància històrica de la pesca a Sant Pol, i evidentment que en aquest monogràfic no els podem anomenar tots. La polèmica qüestió del carril a finals del segle XIX, –explicada per en Jordi Pomés als números 2, 3 i 4 de l'ENS i que precisament provocaria el naixement del primer *Sanpolench* i l'enfrontament del col·lectiu de pescadors amb la Companyia de trens– afectà tota la costa, però fou a Sant Pol on es deixà sentir amb més virulència degut a la importància econòmica local de la pesca. Aquest conflicte comportà el naixement de l'associacionisme sindical entre el nombrós grup de pescadors de Sant Pol. El 1892 nasqué l'associació *Pescadores de San Pol*, mentre que des del 1888 existia el Centre Català de Sant Pol la major part dels socis del qual eren també pescadors. El 1910 es constituí una Germandat mutual exclusiva de pescadors, que molt possiblement fou una de les úniques existents al nostre país. Encara avui, malgrat la desaparició de les barques de les nostres platges, existeix la Confraria de pescadors de Sant Pol.

La importància històrica de la pesca santpolenca es mereixeria, no un modest monogràfic com el que presentem en aquest número a l'ENS, sinó un estudi rigorós i complet. Si des de Canet s'ha pogut elaborar de la magistrat mà de Xavier Mas –de qui en aquest número tenim la sort de comptar amb un article en la secció de *Documents*– un llibre extraordinari titulat *Memorial dels pescadors i els peixos*, Sant Pol, amb molta més tradició pescadora, podria generar un estudi molt més ric encara. Mentrestant, recomanem des d'aquí aquest llibre de Mas si és que aquest nostre monogràfic us ha despertat el vostre interès. En ell, s'hi inclouen fets històrics i anècdotes també del món de la pesca a Sant Pol: des del fet que un cop en Matapeix va pescar un elefant marí de tres-cents quilos, que ningú del poble havia vist mai, a alguna explicació sobre els bous que estiraven les barques d'en Mià dels Bous. És, sens dubte el millor complement a aquest monogràfic que us podem recomanar sobre la pesca a Sant Pol.

Sant Pol de Mar i la mar

FOTOGRAFIA CEDIDA PER PÈRE SAULEDA

Dir Sant Pol és dir el Maresme, la història catalana, és el romànic vora la mar, és, sobretot, la mar amb tot el que comporta, la pesca, la navegació, la relació amb altres pobles marítics.

La mar en els grans sorrals del Maresme no és fàcil i malgrat això els pobles de la comarca han estat i són pescadors i en especial els santpolencs, el poble més petit de la façana marítima del Maresme i, de ben segur, amb la nòmina de pescadors més important; i ho és pel nombre i pels seus coneixements.

Els pescadors de Sant Pol eren experts en totes les pesqueres, feien pesca d'arrossegament, de cèrcol, de nanses, de xarxa i hams en totes les especialitats. El record de llunyanes perqueres portaven els vells pescadors a explicar que quan tornaven el peix d'aquí "els feia pam i pipa". Eren bons i ardots navegants "quan veia la gropada em girava d'esquena". L'ofici de la pesca no tenia secrets per a aquells homes.

Pescar en aquestes mars vol dir coneixement del temps, de la costa per veure les senyes i saber el lloc de la calada, de les maniobres en terra, de la treta i varada, de la construcció i utilització de les arts de la pesca, del peix, inclòs la manera de cuinar-lo. La navegació, ara a motor i abans a vela, és un ofici molt antic i molt ampli que els nostres homes tenen ben après.

Al voltant del pescador hi ha una sèrie d'oficis, més o menys exclusius de la pesca, de l'època on tenien la base les barques: palers, velers, motoristes, armadors de tota mena de paranys de xarxa -l'art, el tresmall, la teranyina, l'almadrava, etc.- i els *remendadors*, feina on tradicionalment participaven les dones-, constructors de nanses, gavines, etc., i d'ormeig d'hams palangres, fluixes, etc., l'eixarxaire expert en nusos, entolladures i lligams de tota mena. La comercialització i la venda era feina normalment realitzada per les dones. Cada un d'aquests oficis era una especialitat però el pescador

de Sant Pol els coneixia i practicava i tenia, i té, un coneixement extraordinari sobre la construcció naval tradicional, les formes i la terminologia.

L'avarada i la treta de les barques són les feines primera i darrera de la pesquera en una mar en què gairebé sempre el trencall és fort. Per això hi havia els palers, ofici que tenien els homes que col·locaven els pals per on lliscava o pujava la barca. Eren els constructors de l'escar, rasa feta a la sorra amb la inclinació escaient perquè la barca, amb els pals, entri a la mar sense amorrar-se ni quedar-se en sec o per treure-la estirant-la per popa pujant suaument. En la varada el darrer o darrers pals eren llençats sota la quilla en el moment que la barca amb la seva embranzida els podia trepitjar ja que els cops de mar els haguessin mogut si ja fossin col·locats i així amb aquesta hàbil i precisa maniobra la barca entrava a la mar sense amorrar-se ni quedar-se en sec. La treta tenia la seva complicació ja que intervenia la força dels bous, normalment dues parelles i modernament la màquina (i per aquells que recordin en Joan Cana i la seva banderola), antigament treta per la popa i recentment per la proa però sempre a través del "rub", forat fet a un quadrat de fusta dura de testa a testa i situada vora la roda de popa o de proa de banda a banda del folre.

La vela llatina, aparell que ha arribat pràcticament fins als nostres dies, és l'element impulsor imprescindible en la pesca d'arrossegament. Abans d'utilitzar les portes estels d'aigua, per separar les comes de l'art, aquesta funció la feien dues barques que impulsades pel vent arrossegaven l'art lentament amb la boca oberta omplint el còp de peix. És clar que la vela també s'utilitzava per situar-se en la zona on neda el peix blau, les teranyines amb el seu bot de llum antigament amb el cester de foc. Ompliríem pàgines expli-

cant les característiques de la vela llatina, vela mediterrània per excel·lència, la seva maniobra, la col·locació dels homes a la barca segons la seva funció al servei de la vela. Extraordinària estampa d'aquesta vela a la nostra mar.

La comercialització del peix era cosa de les dones feinejadores, amables sempre entremig del comprador i el producte que difícil era que arribés exactament el peix esperat. Tan bon punt com les barques eren assentades sobre els pals, es posaven sobre la sorra les paneres de peix ben arreglades, netes de peix, ull transparent, escata fresca i el patró les subhastava cantant de més a menys.

Certament les grans barques de 40 a 50 pams han desaparegut de les platges, ara els nostres pescadors pesquen amb quillats més o menys grans dedicats a l'arrossegament i a la xarxa. També han desaparegut les

nanses, aquells tons grans rosaris de nanses. I és que la pesca ha canviat. Aquest és un tema molt seriós, complex i difícil de tractar pels molts interessos que hi intervenen. Sembla cert l'empobriment de la nostra mar, i segur que la pesquera dels grans quillats d'arrossegament és un autèntic

marins, ens adonem que amb la pesca d'arrossegament el que més pateix és el bentònic i això es podria pal·liar, encara que no se sap fins a quin punt, construint biòtops de diversos tipus. Esperem que prenent diverses mesures es recuperi la riquesa que els vells pescadors van conèixer.

FOTOGRAFIA CEDIDA PER PERE SAULEDA

saqueig, amb arts molt més grosses i amb molta més velocitat que les velles parelles amb vela o les barques amb motors de 25 cavalls. Si en una primera aproximació dividim el peix en bentònic, peix territorial i pelàgic, peix que neda i segueix els corrents

Seria molt bonic i just anomenar tots els armadors, patrons i pescadors de la nostra platja, ompliríem pàgines i pàgines àdhuc si ho fes del meu record. Caldria un dia, fer-ne la nòmina amb llurs anècdotes i ric vocabulari, ja que aquesta seria una manera d'honorar-los, de recordar-los i de no oblidar que Sant Pol s'aboca a un horitzó immens

de vida i llibertat que els nostres avantpassats, amb la seva història, ens ensenyen a estimar.

**Josep M. Casablanca
i Muntanyola**
Cadaqués (Alt Empordà)

Uns records de l'Ester Pujol

Sembla mentida com pot canviar la fesomia de les coses. Concretament em refereixo al canvi que s'ha produït a la platja de Sant Pol. La manera com la veieu no té res a veure amb el que havia sigut. Molts us podeu recordar de quan encara s'anava a pescar, però els més joves ja són testimonis dels últims espetecs. L'última barca d'arrastre va desaparèixer el dia 7 d'agost de 1985.

Tota l'activitat que havia donat vida a molta gent ja no hi és. I que n'hi havia! Valga'm Déu! Això de donar vida no és cap metàfora, ja que a casa

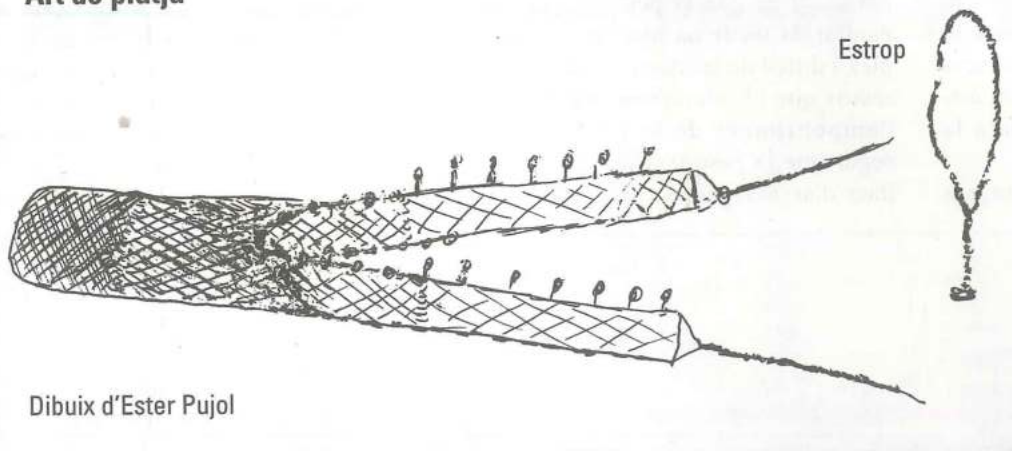
meva i moltes generacions precedents hem viscut de la mar; tots hem sigut pescadors. Com nosaltres, moltes famílies, perquè en el temps del qual us parlo, Sant Pol era majoritàriament pescador.

Tinc bastants anys i molts records, però n'hi ha un, el més antic de tots, que sempre m'ha ballat pel cap una mica confús. El meu pare m'havia portat a tots els estaments amb ell —a vegades de grumet i altres d'espectador—, malgrat les meves protestes, ja que, vergonya em fa dir-ho, però, encara que sóc filla, néta, besnéta i

etc... de pescadors, pujar en una barca i marejar-me és tot u. El meu pare, encara que ho sabia, feia l'orni, i apa, tornem-hi! El record del qual us he parlat és l'art de terra. Tinc noció d'haver anat a estirar la corda, però no me'n recordava dels detalls. M'he assessorat amb un pescador de primera, l'Aleix Puig, i, més o menys, explicaré com anava.

D'art de terra a Sant Pol no n'hi havia cap. El record que en tenia em ve del que a vegades els pescadors agafaven un art petit —l'artó o el bolig— i el calaven una mica lluny,

Art de platja

mar endins el patró, els sis remers i l'art a bordo per tirar-lo a l'aigua. Llavors venia fer la feina als de terra. A tirar la corda podia anar-hi qui volia. Es passaven l'estrop pel braç i així poder fer força amb l'esquena ja que per estirar se'n necessitava molta de força. L'estrop era una anella grossa de corda, que acabava amb un tros senzill i un suro al capdavant, al que donaven voltes a la malleta i quedava fermat. Llavors a estirar; que n'hi havia per estona!

amb una barqueta, deixant que les cordes arribessin a la platja i així poder-lo estirar de terra estant. Ho feien per agafar esquer per anar al palangre, sonsos o, simplement, quatre peixos. El sistema era el mateix, però l'art de terra pròpiament dit era més complex que tot això. Per començar la barca no era igual que les altres. De mida, era com les del bou que hi havia per aquí, però sense pal, més baixa i més ampla, amb sis remes. De la barca en deien el caro. L'art era molt més gros que els altres i a baix de les cames –les cames són les extremitats dels arts– portava una corda que tenia la llargada de vint-i-cinc cordes de cent metres cadascuna, ja

que anaven bastant lluny, al marge o a les sapes, una distància com la que pesquen els calamars més o menys, potser més que menys.

Per fer aquesta classe de pesca necessitaven molt d'espai, ja que les dues cordes d'estirar l'art es portaven uns cinquanta metres o més d'amplada l'una de l'altra i per estirar la corda es necessitava molta gent. D'aquí que en una platja poblada no es podia fer res.

A Calella n'hi havia dos que s'hi dedicaven –en Rosendo i el Cego-. El lloc ideal era des de la Cabra al pla de Calella. A Canet també n'hi havia un que es posava de can Villà cap a Canet. Bé doncs, amb el caro anaven

El sistema del salari era molt curiós. Els únics que cobraven amb diners eren els remers. Del peix que s'agafava, la meitat era per al patró i l'altra meitat per als que havien tirat l'art. En aquell temps, de quatre peixos moltes persones en deien bé. Qui no tira per menjar!

Aquestes quatre ratlles m'han proporcionat l'ocasió de reviuire coses ja passades, però molt entranyables per mi ja que el tema de la mar i de la pesca ha sigut i és el meu món. Ara del que he esmentat, ja no en queda res. Aquestes platges són...són diferents.

Ester Pujol

COL·LABORACIÓ LITERÀRIA

Procedents de les costes meridionals d'Itàlia, les sirenes i d'altres quimeres subaquàtiques van configurar un univers mitològic de gran ressò cultural des de l'antigor fins ara.

Aquests genis marins meitat dona, meitat au, o meitat peix –segons quins autors–, encisaven els navegants amb les seves veus clares i dolces. Els mariners, presos per aquell càntic celestial, s'atansaven a les costes d'esculls rocosos on les embarcacions encallades naufragaven. Surant enmig de l'oceà i esgotats de nedar en va, eren devorats per aquelles divinitats marines.

A l'Odissea és on es mencionen per primera vegada les sirenes (dues, més tard creixerà el nombre). Fou Ulisses, "el prudent", qui, lligat de peus i mans a la paramola de la seva embarcació, va experimentar el goig d'aquells brams

captivadors, retornant "joiós i ple de ciència". L'aventura d'Ulisses ens porta més enllà de l'illa de les sirenes... De primer s'enfronta amb els sis caps de gos d'Escil·la, proveïts de tres rengleres de dents i urpes afilades.

Després, fou la terrible Caribdis qui esborronà Ulisses i la seva tripulació amb el seu bramul englotidor. Lluità contra l'abisme pregon, xuclador d'aigües salades arreplegant qui per allà passava. Esquivant les aigües bullents perbocades per Caribdis, Ulisses "el diví", ressorgiria d'aquell cau enfilat, així, una nova odissea.

D'entre el silenci eixordador de la mar calmosa... un formigueig de veus...

Eva Fàbregas

Coral La Nau

A l'estiu els cantaires de La Nau i els seus pares van rebre un escrit signat per l'Oriol Romaní en què s'hi ressenyaven i comentaven les activitats dels dos últims mesos del curs. Pensant en els simpatitzants de La Nau i en tots aquells que s'interessen per la música i l'educació, ens ha semblat oportú reproduir-ne diversos fragments.

La Nau. maig i juny del 1995

Preparar un concert, fer-lo, i després comentar el que ha anat més bé i el que caldria millorar, ens permet aprendre moltes coses. Però passar-nos tot el curs preparant concerts podria privar-nos d'una altra actitud també vàlida i enriquidora: la de cantar i aprendre sense la pressió d'haver d'assolir uns resultats abans d'una data determinada. Per això des de l'any passat La Nau —que durant el curs ja ha fet el concert de Nadal i les cantades als pessebres, la cantada de caramelles, i el concert amb les corals del SCIC— no fa concert de fi de curs, i així, durant bona part del tercer trimestre, ens podem permetre, d'una manera més lliure i distesa, de seguir camins diversos que apareixen o se'ns insinuen mentre cantem o fem altres activitats.

El primer assaig després de la trobada del SCIC —Secretariat de Corals Infantils de Catalunya— el vam dedicar a comentar aspectes musicals i humans de la trobada.

(...) Al tercer assaig vam aprendre danses i jocs, juntament amb les cançons que els serveixen de suport. Vam experimentar de nou que quan juguem i ballem junts es crea un ambient d'una espontaneïtat i una cordialitat especials i s'expressa una part molt autèntica de cadascú.

A l'assaig següent la Margarida ens va explicar "La flor romanial", una rondalla que ens va tenir ullsoberts i bocabadats tota l'estona, petits i grans. De passada també vam aprendre la cançó que, cap al final del conte, es canta unes quantes vegades. Immediatament després, meravellats per la força d'una història ben explicada, els responsables de la coral ens fèiem el propòsit de dedicar un dia a l'any, com a mínim, a explicar un conte. "Però els nens, a la coral, no hi vénen a cantar?", pot preguntar algú. Es clar que sí. Però si amb l'exemple o a través d'algun joc o exercici els ajudem a llegir i explicar-se d'una manera natural, correcta, viva i expressiva, també el seu cant quedarà amarant d'aquestes qualitats, i tot plegat serà en benefici de la seva formació integral. I ens interessa molt més això que no pas que sàpiguen unes quantes cançons de més o de menys.

L'últim assaig

Havíem pensat dedicar-lo a repassar cançons de gresca i d'anar d'excursió, a aprendre'n alguna de nova, i a cantar-ne alguna a mossèn Salvador per agrair-li que ens ha deixat

Cantada de caramelles 1995

assaig tot el curs als locals de la parròquia. Però vet aquí que arriba la Míriam i ens diu que s'ha inventat una cançó d'agraïment dedicada al mossèn. Ens la canta, l'escoltem bé, la polim una mica, l'aprenem tots, i, fresca com un peix acabat de pescar, l'anem a oferir a mossèn Salvador. Encara que la cançó no fos del tot rodona ha estat una alegria per a tots, i segur que si la Míriam es segueix inventant més cançons n'hi sortiran de molt boniques. La poca estona que ens ha quedat hem treballat algunes de les cançons previstes, i al final hem donat a cadascú les partitures de tot el que hem cantat durant el curs. I què ha passat? Doncs que, de totes les cançons del curs, cadascú ha volgut recordar les seves preferides i s'ha posat a cantar-les, en grups de dos o tres, que sonaven tots barrejats i formaven un guirigall de mil dimonis que hauria fet les delícies d'en John Cage, però davant el qual la Margarida ha optat per desaparèixer sense dir res, cosa que al cap d'una estona ha estat notada pels cantaires, que a poc a poc també han anat sortint. Tots al carrer, de molt bon humor, ens hem acomiadat fins disabte, en què acabarem el curs amb una sortida.

Els responsables de la coral, tot i estar contents de la mena d'activitats que hem fet els últims dies d'assaig, ens hem adonat que amb quatre dimarts de cuidar poc la manera de cantar, aquesta s'ha degradat molt: cantar desafinat, sense intenció de fer diferents matisos expressius, sense escoltar, i, com per voler suplir aquesta pobresa, cantar cridant, accentuant cada frase amb cops mecànics, i unint els intervals més amples amb arrossegades de gust dubtós. I és que, per desgràcia, sembla que aquesta és la manera de cantar que predomina en el medi en què es mouen la majoria dels nostres nens i nenes.

Sortida al Pi del Soldat

El dissabte a la tarda vam anar caminant al Pi del Soldat. D'on li ve, aquest nom? Havíem pensat preguntar-ho a un parell de vells, però vam deixar-ho massa per última hora i al final no els vam trobar. La Margarida va sortir del pas inventant-se i amanint una nova història, i ens en vam anar una mica més enllà a seure en rotllana damunt la pinassa. Vam escoltar els ocells –poca estona, però per a mi va ser dels moments més bonics de la sortida–, vam cantar un parell de cançons, vam berenar, vam recollir les deixalles i vam córrer per allà. Per acabar vam tornar a seure en rotllana, i del curs de la coral cadascú va assenyalar alguna activitat, moment o aspecte que li havia agradat especialment, i cadascú va dir què li agradaria fer el curs vinent a més del que acostumem a fer sempre. Algunes de les propostes que van sortir van ser: un conte amb cançons, teatre, òpera, una excursió de dos o tres dies, colònies amb altres corals... Ens agrada molt escoltar els nens i deixar-los inspirar per les seves idees, però si prou feina tenim a fer un cànon d'allò més senzill o una cançó fàcil a dues veus, és el moment de muntar una òpera? Si sabem tan poca cosa sobre les plantes i els ocells del Pi del Soldat, té gaire sentit organitzar llargues excursions a molts quilòmetres d'aquí? Hi continuarem pensant i parlant-ne amb els pares, però tenim clar que, més que augmentar la quantitat o la brillantor aparent de les activitats de la coral, el que ens interessa és que, a través del què fem –i per senzill que sigui–, els nostres cantaires vagin adquirint una certa sensibilitat, una certa manera d'estar i d'anar pel món.

(...) Ha estat un encert haver fet el fi de curs a la muntanya, i no a la platja com l'any passat. Tenim la sensació que, a la platja, la poca energia que ens queda tendeix a dispersar-se, i l'ambient més aviat convida a no fer res, i a la muntanya, en canvi, sembla que estiguem més disposats a fer coses que requereixen un mínim d'esforç, d'atenció o de concentració.

Reunió amb els pares

Haver de parlar dels nostres objectius i mètodes, de la nostra riquesa i les nostres limitacions, ens obliga a tenir més clars tots aquests temes, i parlar-ne amb els pares pot ajudar a crear un cert ambient de comunió espiritual que hauria d'existir en qualsevol empresa educativa. A més, els comentaris i suggeriments dels pares ens ajuden a completar la visió que tenim dels nens i a millorar els nostres projectes. Per això ens sembla important reunir-nos amb els pares a principi i a final de curs, i sempre desitgem tenir-hi el màxim contacte possible.

(...) Ha disminuït la quantitat i ha augmentat la qualitat. Els qui ara vénen a La Nau ho fan perquè els agrada cantar i perquè lliguen amb el tarannà de la coral, on procurem fer un treball rigorós, i alhora viu, creatiu i benhumorat. Per

sort ja no hem de lluitar inútilment amb nens que venien a la força o sense un mínim de disposició a participar en una feina col·lectiva que requereix una certa disciplina. Ha estat una alegria veure com els cantaires nous han fet seva la manera de cantar i d'estar que intentem transmetre. A més de l'exemple i les paraules de la Margarida, hi ha contribuït molt l'exemple dels cantaires que ja són a la coral des de fa més temps.

Molts dels cantaires més grans arriba un punt en què deixen de sentir-se nens i, seguint la seva necessitat de desmarcar-se d'un grup bàsicament infantil, abandonen la coral. Si a Sant Pol hi hagués una bona coral juvenil, segur que molts dels grans de La Nau es delirien per entrar-hi.

(...) Una mare ha suggerit que anem a algun concert a Barcelona. Fa tres anys ja vam veure "La història del soldat" de Stravinsky, en un muntatge de molta qualitat de la companyia de teatre i de l'orquestra del Teatre Lliure. El curs vinent procurarem estar més a l'aguait de possibles concerts adequats per als nostres cantaires, però alhora hem recomanat vivament, als pares, que vinguin amb els seus fills a algun dels concerts del cicle que La Nau organitza cada estiu a Sant Pol. Del cicle d'aquest any, el concert del Cor Madrigal potser és un dels més indicats.

Hem expressat el nostre desig de fer alguna excursió i, sobretot, de treure'n més suc. Una mare ha suggerit que hi convidem l'Oriol Cabrero, que coneix molt els ocells, i immediatament també hem pensat en en Quim Carbonell, l'avi Morell, en Rafel Brossa, en Lluís Tió i moltes altres persones que ens podrien ajudar a conèixer i estimar els camps, els boscos i les muntanyes dels voltants de Sant Pol.

(...) Els responsables de La Nau i alguns dels pares dels cantaires vam assistir a la xerrada-col·loqui "Pares i fills, mestres i alumnes", a càrrec d'en Jordi Galí, organitzada per la Llar d'Infants amb la nostra col·laboració. Semblantment al que ens ha passat amb la Maria Martorell en les jornades de treball del SCIC, el contacte amb en Jordi Galí ha revifat el nostre delit per una sèrie de valors humans i educatius elementals, sovint oblidats, ofegats o poc cuidats, pels que maldaven i continuen maldant l'Alexandre Galí, l'Artur Martorell i els millors mestres catalans d'aleshores i d'avui, famosos o andònims.

En alguna ocasió, en cursos passats, vam convidar els cantaires i pares que en tinguessin ganes a fer una pregària en començar el curs i en acabar-lo. Aquest any no ho hem fet, ni n'hem parlat a la reunió, però hi continuem pensant, perquè, si trobéssim una manera de que ningú s'hi sentís forçat ni marginat, ens agradaria fer una pregària a principi i a final de curs, amb qui volgués participar-hi, per demanar ajut i per donar gràcies per tot, de manera que quedés ben clar que si res de bo passa a La Nau, és gràcies a l'esforç, l'entusiasme i la il·lusió de tots, però també és, alhora, un do que rebem de més amunt.

Oriol Romaní

Del març ençà

Com molts ja sabeu, enguany el Museu de Sant Pol ha tornat a obrir portes després de 10 anys gairebé sense activitat. Un temps en què vàrem estar a punt de perdre'l definitivament, puix que, com també sabran alguns, el seu patrimoni anava a subhasta i la liquidació a obres de beneficència. Mica en mica ha anat sortint d'aquell estat d'oblit i d'abandonament; ara refà la seva salut fent-nos memòria mentre endevina nous camins. Vegem, doncs, si no.

Vàrem obrir foc pel març amb una tria de la col·lecció de pintura d'Amics de les Arts feta pel mataroní Martí Perán, historiador de l'art de la Universitat de Barcelona. Feliços per haver posat en marxa el gran motor que és el Museu –naturalment amb la col·laboració municipal– ens va alegrar encara comprovar l'interès amb què els visitants s'acostaven a l'obra, que alguns d'ells venien a veure expressament des d'altres poblacions. El seguiment de l'exposició era facilitat, fins a esdevenir gairebé un joc de reconstrucció, pel text que Martí Perán havia fet per a l'ocasió, on explicava la coherència de la col·lecció d'una manera tan palpable que va ser com si per primera vegada esdevingués conscient d'ella mateixa –i nosaltres, espectadors, també.

Per Sant Jaume, amb l'exposició *Nocturn* s'aplegaren, a resultes d'un pacient treball de recerca, la vida i l'obra de Miquel Campeny, Nicolau Raurich, Joaquim Pou i Benet Martorell. Hom es situava, llavors, davant el moment mateix de l'aparició de la pintura en la vida de Sant Pol. Perejaume, curador de l'exposició, ho explica així en el catàleg de *Nocturn*: "(...)la pintura, una pintura genuïna, a Sant Pol ens atreviríem a dir que neix de la mà d'en Miquel Campeny i continua de la mà d'aquells a qui en Campeny ensenyà a dibuixar: Benet Martorell, Joaquim Pou, Josep Mateu, Joan Vila, Joaquim Pera...". Quatre-centes persones (no ens ho inventem) varen visitar l'exposició en els dos mesos i mig d'estiu que va estar oberta. I, altra vegada, poguérem comprovar l'atenció amb què era rebut aquell fragment reconstruït de la història de Sant Pol.

Una nova exposició històrica –i cal dir que aquest serà un element constant però no pas únic de les programacions anuals del Museu–, aquesta vegada amb el protagonisme de la música, per tancar el cicle d'enguany. Des del propassat 28 d'octubre i fins el 26 de gener, es pot veure l'exposició "Conxita Badia/Veu". La visita està pensada perquè s'esdevingui en una trobada personal, en l'escenari buit i silenciós però il·luminat encara i ple del record, amb aquesta cantatriu que descobrim tan a prop en molts sentits. L'accés al seu món es fa a través d'un vídeo que s'ha elaborat expressament (on, per cert, s'hi veu en filmació Sant Pol en "estat natural", ja ens entenem). A través d'aquest àudio-visual i d'una tria de documents i fotografies, resseguim la vida i la tasca de Conxita Badia, que fou una vida d'amor i d'emocions plenament expressats en el cant. Molta gent de Sant Pol encara la recorda en les seves estades al poble. I així és com apareix ella, com si fos un record vívid –dalt d'una bicicleta a l'era de Can Reig, les Escoles al fons–, a la coberta del disc compacte que el Museu ha editat, i que teniu l'oportunitat d'escoltar allà mateix junt amb altres gravacions publicades d'antic, on sentireu una manera senzilla de dir les cançons, però ferma i clara al mateix temps.

Amics de les Arts

Catàleg d'arbres a Sant Pol

Bé: hem arribat al moment de salvar el que queda. Primer un Catàleg Arquitectònic i Arqueològic. Ara el nostre medi ambient. Comencem pels arbres. Ja els tenim registrats. Sabrem salvar-los de la mà ignorant d'alguns propietaris? La mort ens ensenya que en aquesta vida tan sols som gestadors de la propietat. Pels arbres passa l'aigua, la terra mineral, l'aire, tot, la vida. Comencem a fer un catàleg de la nostra vida! N'hem perdut tanta a Sant Pol. El cop de gràcia els nostres Garrofers. L'últim garrofer –de grans dimensions– el propietari (accidental) vol assassinar-lo.

Que trist, un fill que mata al seu pare. Un arbre ens ensenya a estimar el passat (l'avi) i el futur (el nét). Un arbre obre una mirada als nostres ulls per entendre el significat de la nostra terra, poble, història, del nostre país. El significat d'una mirada que cobreix de 50 a 100 anys diverses generacions que volen relligar-se. La mirada d'un Arbre no té pressa. Nosaltres tot ho fem a quatre anys vista; ell és part de la terra. Per què nosaltres no sabem ser-ho?

GOM

La Festa de la Tolerància

Una vegada més, personatges de grans dimensions: les gegantes i els gegants, menats i acompanyats per gent de proporcions considerablement menors, però d'una enorme talla humanitària: les geganteres i geganters van simbolitzar els valors humans més positius: la unió dels esforços, des de la diversitat cultural, religiosa i ètnica, per a construir una comunitat més justa, més solidària i més tolerant.

Tot això va passar el dia 30 de setembre de 1995. L'Estadi Olímpic de Montjuïc era ple de gom a gom. Tots, però, vibràvem en una mateixa freqüència, com si d'un sol home es tractés, ja que celebràvem la Festa de la Tolerància.

Per mediació d'uns grans prestidigitadors, els Comediants, la festa es convertí en un màgic espectacle ple de llums, de colors en moviment i de música. Hi van intervenir intèrprets tan estimats com Lluís Llach i els components de la Companyia Elèctrica Dharma; així com d'altres menys coneguts, però amb els que no ens va costar gens ni mica de connectar-hi.

No hi va mancar la col·laboració de tot el públic, que en el moment culminant de la festa, va compondre, amb l'ajut d'unes cartolines de colors, un gegantí Arc de Sant Martí, que representava la pluralitat de tons, formant un tot harmoniós; l'acceptació oberta d'aquesta realitat plural, és el camí que ens acostarà a la tolerància i a la construcció d'un món més solidari.

Una festa inoblidable. Llàstima que, en sortir de l'Estadi, la màgia s'esvaís i ens tornéssim a topar amb la realitat de cada dia: contínues agressions als drets humans,

guerres sanguinàries en les que moren milers d'éssers humans innocents, maltractaments a vells, dones i nens, actes de terrorisme, intolerància, intolerància i més intolerància.

I aleshores em pregunto: quines mides hauria de fer un gegant, per tal que es pogués veure bé des de tots els racons de la Terra? Qui sap si, potser llavors, el símbol prendria prou força com per esdevenir una realitat.

Aurora
Geganters

Gràcies

Gràcies a totes les santpolenques i santpolencs que el passat 28 de maig va disposar la vostra confiança en la nostra candidatura. Els resultats globals van fer que quedéssim en segon lloc, esdevenint així l'alternativa a l'actual govern. La feina que hem de fer en els propers quatre anys és preparar la candidatura del 1999 per millorar i poder arribar al primer lloc. Per això hem de comptar amb la col·laboració d'aquells que no comparteixen la manera d'actuar de l'actual govern i que creuen que el nostre poble encara té necessitats no cobertes i que cal cobrir-les, i que hi ha moltes coses per millorar i si no ens hi posem no s'arreglaran totes soles.

Dins de l'Ajuntament el nostre paper és d'oposició constructiva. Avui un grup polític governa en solitari i sense limitacions. Nosaltres no ho compartim però ho acceptem democràticament, de la mateixa manera que

voldrem ser respectats el dia que governem. A les qüestions que es veuen obligats a portar a votació al ple hi votem en conseqüència amb el programa que ens vam presentar, raonant la nostra postura, tot i que no puguem fer res perquè el govern s'avingui a raonar. Ans al contrari, a les nostres paraules sempre respectuoses massa vagades contesten amb atacs personals que transpiren una agressivitat i una ràbia sense cap justificació. No tenen la consciència tranquil·la perquè als ulls de molts santpolencs sempre més seran els que van traïr el seu cap de llista i encara no han paït que aquest es consideri carregat de raons per continuar la lluita política des d'una altra opció, com és lògic, per reclamar justícia.

ERC - Acció Santpolenca

El C.E.S.P. es mou

Continuant en la línia de preparar sortides assequibles a un bon nombre de caminaires, el centre n'ha organitzat dues de prou atractives:

8-10-95. Travessa del Puigsacalm

Des del coll de Bracons i amb ruta opcional, per l'obaga o per la carena, es va arribar a la font tornadissa per esmorzar-hi. Tot seguit es va pujar al cim (1515 metres.) des d'on es gaudeix d'una vista de la Vall d'en Bas realment preciosa. El descens el vam fer passant pel Pic dels Llops, Santa Magdalena i el Salt de Sallent, on hi vam dinar. Un cop a Sant Privat l'autocar ens va recollir per tornar-nos a casa després d'una diada molt ben aprofitada.

12-11-95. Rupit / Tavertet - Tavertet / Rupit (Osona)

El temps va posar en perill el bon fi d'aquesta sortida. Per sort van ser només quatre gotes i van servir per veure el grau de previsió dels participants a l'hora de fer la motxilla. El trajecte, molt planer, és agradable i amb vistes espectaculars, sobretot, més enllà de Tavertet, quan es contempla la panoràmica del pantà de Sau. Desfent la ruta de l'anada vam dinar a redós de la masia amb aires medievals de l'Avenc. Tot seguit, vam anar cap a Rupit per fer-hi la visita de rigor, i donar per acabada aquesta bonica excursió.

1r, 2n i 4t caps de setmana de novembre.

Curset de monitors

El C.E.S.P. també s'ha mogut en un altre sentit, i aquest més de novembre s'ha dut a terme, sota directrius i professorat aportat per la Federació (F.E.E.C.), l'organització

d'un curset de monitors de muntanya. S'hi han matriculat 26 persones per seguir un intens programa bàsicament teòric. L'alumnat és en part santpolenc, i la resta de diverses poblacions del Maresme.

16 i 17-9-95. Travessa Matagalls - Montserrat

Dos socis del centre, Albert Zanca i Albert Poch, van completar aquesta dura caminada en 20 hores. Estan disposats a tornar-hi la propera edició. Qui vol apuntar-s'hi?

Tradicions

L'ambient muntanyenc és bon conservador de tradicions, no cal dir-ho, i en apropar-se les festes nadalenques n'hi ha una de molt arrelada però potser poc coneguda per a la gent no caminaire. És la de portar un pessebre a algun cim. Sant Pol també té qui la segueix i en podeu trobar a diferents punts de les nostres muntanyes. Al cim Montmajor (Garrotxa) n'hi trobareu un de ben original. Què millor que un pessebre dins d'un rellotge per donar testimoni de la seva procedència?. Aquesta queda confirmada en la inscripció que hi trobareu i amb la que també es feliciten les festes.

Sant Pol quina hora és?
diuen des de totes les contrades,
ho hem sentit ja tantes vegades
que, de veritat, no ens fa res.

Aquest rellotge no és de sol,
ni d'ús públic, ni personal.
Amb ell diem: Bon Nadal
tot fent saber que som de Sant Pol.

Democràcia. Participació. Tolerància

Acabem de celebrar les Eleccions Autonòmiques de 1995, i una altra vegada hem de destacar l'alta participació a Sant Pol de Mar, un 76'06%, la qual cosa demostra un alt índex de conscienciació i responsabilitat democràtica.

El PSC a Sant Pol de Mar ha tingut el recolzament de 152 votants en aquestes eleccions, als quals volem agrair la seva confiança. Amb aquest resultat s'ha aconseguit un increment de vot molt significatiu, 60 vots més que a les Autonòmiques del 92. Aquest fet ens dóna confiança i ens dóna força per continuar treballant per a la consolidació de l'espai socialista a la nostra vila, aglutinant a totes aquelles persones que s'identifiquen amb una manera de fer política basada en la solidaritat, el respecte, la tolerància i la responsabilitat a l'hora d'afrontar els reptes que ens presenta la societat del futur, ben diferent de la manera de fer de gent que es presenta a si mateix com a alternativa i que

basa la seva política en la demagògia, la desqualificació i la irresponsabilitat com a eines per arribar al govern, que de fer-se realitat el proper mes de març representaria un seriós pas enrera per a l'Estat en general, però molt especialment per al desenvolupament autonòmic de Catalunya en particular.

Volem denunciar, però, un fet que ha enterbolit la campanya electoral a Sant Pol, la desaparició de les pancartes electorals del PSC, IC i ERC, sens dubte deu haver estat un acte de gamberrisme aïllat, ja que sempre ha existit un comportament de respecte envejable entre els diferents partits que fem campanya a la nostra vila, però en tot cas, un atac inadmissible a la tolerància i la pluralitat democràtica, que en cap cas s'hauria de repetir.

Partit dels Socialistes de Catalunya
Agrupació local de Sant Pol de Mar

Guerra

Darwin assenyalava que l'agressivitat dels animals mai va dirigida contra la seva pròpia espècie, excepte el gènere humà.

L'home va anar eliminant les espècies que l'amenaçaven o les va utilitzar per al seu propi benefici. Això el va permetre multiplicar-se sense parar, fins que comencen a escassejar terres properes i fèrtils. És llavors que s'enceten les lluites entre tribus i la subjugació d'unes a altres. Aquesta teoria intenta explicar la guerra com a conseqüència només de la manca de territori davant un augment de població. Però en realitat no és aquest l'únic motiu.

El pensador musulmà Aben Jaldun concebia quatre tipus de guerra: Guerra entre nacions o tribus que s'enfronten per un territori, mercat o font de riquesa. Guerres de professionals: mercenaris, pirates, saquejadors. Guerres ideològiques o religioses. Guerres civils: dinàs-

tiques, degudes al desacord en la successió del poder; de secessió, com la de l'ex-Iugoslàvia; i revolucions, com la francesa i la russa.

Així, doncs, es resumeixen els motius principals que poden empènyer a la guerra. Però cal recalcar un punt: la propaganda bèl·lica i la ideologia agressiva, que impliquen la preparació mental i física dels individus per a la guerra porten per si mateixes al conflicte armat. És el que va passar a l'Alemanya de Hitler. Estaven tan "conscienciats" i disposats a lluitar, que al final van iniciar una guerra, més que res per aprofitar tanta fàbrica d'armament i tantes ments militaritzades.

Vol dir això que si no es preparaessin exèrcits no es cauria tan fàcilment en la temptació d'entrar en guerra?

M. Estol

I si no, per què ho dèieu!

Una revista periòdica com a mitjà de comunicació ha de fer les funcions d'altaveu dels criteris i opinions que els qui hi escriuen porten al pap; a la vegada que, en forma d'embut, recollir i canalitzar informacions i opinions alienes, fins i tot com a canal de resposta del que un mateix hi hagi escrit.

Si a tot això, com es lògic, hi afegim la difusió d'informació periòdica, aquesta diversitat ens porta a una barreja d'on pot brollar una font de criteris i formació personal de l'individu que llegeix i del mateix que ho escriu. Joc, que pot resultar edificant i divertit com a mitjà de comunicació fet amb una ètica i respecte vers l'altra gent.

Per mi, ha sigut una satisfacció comprovar l'important millora en el contingut del darrer número 11 de l'ENS; tant en el contingut de notícies com en el d'alguns articles d'opinió, així com també en l'aportació d'escrits fets amb aquella simbiosi de la notícia, estil, sensibilitat i opinió del qui el fa. Vaja! que si coneixes el signant, notes que, mentre et fa sentir el que llegeixes i vas veient passar per la ment l'espectre viu de la lectura, a la vegada podries dir: és Fulano, és Fulana.

En l'escriptura evidentment, també hi ha la cara més realista i menys romàntica de la pel·lícula. Quan toques de peus a terra, sovint veus que aquells esperits creatius que de vegades et permeten la confecció d'un text tenen

FERRETERIA - DROGUERIA

SANT PAU⁵

Pujada Sant Pau, 5 - Tel. 760 00 35
08395 SANT POL DE MAR

Aigua, Gas i Electricitat

CALEFACCIÓ
MELCIOR CASTELLAR SOLER

Verge de la Mercè, 24
Tel. 760 06 75

08395 SANT POL DE MAR
(Barcelona)

la contrapartida realista dels resultats obtinguts, de tal manera que no sempre pots portar a la redacció tot el que escrius, ja que sovint li manca aquella mínima qualitat que t'exigeixes a tu mateix. Els responsables d'una publicació periòdica, saben prou bé com n'és de difícil i complicat tenir el material a punt per portar-lo a la impremta cada mes perquè surti al carrer. Que els dies passen volant! i els lectors necessiten notícies i criteris d'opinió.

En aquest sentit, no s'entenen pas gaire bé aquests mesos de lapsus en la sortida de l'ENS per una banda, mentre per l'altra tenim aquella llista d'espera de col·laboracions que no s'han pogut publicar. Evidentment que això requereix una explicació! Encara que tant sols només sigui pel respecte que una publicació mínimament seriosa ha de tenir pels seus lectors. Algú dirà, com a justificació gratuïta, que aquest poble és *can seixanta* i que, de vegades, pot passar de tot. Però això no es això. Ja som grans i un exigeix el dret de ser informat per després poder opinar.

Pot ser per aquelles ganes d'opinar i que sanament tens ganes de fer-les sortir per sentir-te viu, potser va ser això que, llegint l'ENS de l'octubre, em va animar el suggeriment de l'editorial i l'escrit d'en Pere Roura, on es feia una crida a més escriptors i col·laboradors. L'editorialista deia que *buscaven escriptors*: vaig pensar a agafar la ploma. Que a la revista li pot semblar mínimament interessant per publicar el que tu escriguis? Un s'autoanima pensant que aquí hi ha de fer el seu pes, el portar a l'esquena moltes hores d'anar fent filigranes amb les paraules sobre el paper per mirar de dir alguna cosa. Si més no, en la meua

vida professional, l'haver de redactar informes tècnics l'un darrera l'altre.

Continues llegint, i els de l'editorial segueixen provocant, proposant més excuses per treure't la son. Diuen que *tots som especialistes en alguna matèria*? Doncs, aquí sí que m'hi apunto, ja que des de fa uns 30 anys, professionalment, un no ha fet pas quasi res més que col·laborar –en el món de la construcció– amb el Projecte de l'Arquitecte, com a tècnic d'uns Sistemes i materials per resoldre les humitats de les plantes baixes i parets.

Al cap i a la fi, com que no som de pedra –i ells ho saben i per això provoquen– un es treu la mandra del damunt i fa rajar sobre el paper tot el que en aquells moments li passa pel cap. Ja ataquen els fantasmes, en forma de dubtes de si pot interessar a algú el que estàs fent.

Doncs no ho sé pas, però la cosa té la seva cara divertida i així ho fas... *I si no, per què ho dèieu!* fèiem servir quan jugàvem al carrer i enxampàvem a l'altre que se li havia escapat una afirmació involuntària que després pretenia rectificar i suposava un compromís a favor teu.

I per allò de que el *movimiento se demuestra andando*, aquí hi ha la meua discreta participació. Col·laboració que, un cop acabada, tens la satisfacció de comprovar que et provoca una sana i egoista satisfacció d'haver pogut fer i dir el que volies en aquells moments. El que dèiem abans: que un és limitat, i necessita al·licients que li proporcionin satisfaccions personals per dormir tranquil.

Josep Parés

Xerrades sense malícia

En Jaume Rodríguez Suriñach, escriptor local i autor, entre altres, del llibre *Historia y leyenda de Sant Pol*, defineix el poble com "*un oasis de paz y sosiego*", definició, que la revista ENS ajuda a mantenir fins al punt de presentar-lo com a poble "descafeïnat" on no passa res.

Si sortim a passejar per Sant Pol podrem copsar les opinions de la gent i el poble "descafeïnat" deixa de ser-ho:

1) Es prou important el **gas natural**, els carrers del poble han estat, estan i estaran amb les voreres aixecades per poder oferir el subministrament del producte i segur que hi ha anècdotes per explicar.

2) La **congelació** és un tema prou d'actualitat i mereix una explicació per part de la regidoria corresponent, aconseguint la fita d'"obrir l'Ajuntament als santpolencs", "claredat i transparència a les actuacions", "el poble estarà informat", etc.

3) La creació del **Consell d'Urbanisme** no pot quedar sense comentaris. La capacitat de dialogar i pluralitat dels

seus components el fan mereixedor del títol "*12 hombres justos*".

4) Alguns veïns del poble lluiten per fer fora del casc urbà la indústria i, com que sobren places d'aparcament, se n'autoritza la instal·lació d'una altra a la plaça de l'Estació, (possiblement el següent pas serà instal·lar una **tómbola** als quatre cantons).

5) La possible ocupació popular del medi natural d'hivernació de les barques al **Club Nàutic** s'ha d'informar puntualitzant els "ets" i "uts", aconseguint que la revista sigui un veritable mitjà de comunicació i no el "Butlletí d'uns Jocs Florals".

Tot plegat fa de Sant Pol el poble que tots coneixem, el real, el de cada dia, el "*anfiteatro cara el mar, con sus 2.000 espectadores*" que defineix en Jaume Rodríguez Surinach, persona que ja ens va avançar el futur en anomenar-lo "*el pequeño Tánger*".

Santi Roca

Mariners de la Costa del Maresme en el conflicte d'Espanya amb Xile i Perú (1885-1886) 1a. part

Presentem aquí un apassionant article inèdit del bon escriptor canetenc Xavier Mas, autor d'entre altres llibres de l'excel·lent treball sobre la història de la pesca a Canet titulat *Memorial dels pescadors i els peixos. Converses amb Francesc Isern. Tres-cents anys de tradició marinera al litoral del Maresme* (Accèssit Premi lluro 1993, Caixa d'Estalvis Laietana, Mataró, 1994). La llargada de l'article ens ha obligat a publicar-lo en dues parts. En ell, s'hi narra la història d'una tràgica –però en certa manera romàntica– guerra

marinera del segle XIX a les costes d'Amèrica en la qual participaren pescadors i mariners de les nostra costa, entre els quals s'hi comptava –tal com l'autor ens explica– dos santpolencs, en Sabé –avantpassat dels actuals Castellà– i en Puig –un dels primers Matapeix–. Aquests dos santpolencs serien condecorats per mèrits de guerra. Per altra banda l'article presenta l'interès d'explicar-nos d'on procedeix el nom del carrer que a Sant Pol tenim dedicat als *Herois de la Fragata Numància*.

A manera d'introducció

Sempre que m'he encarat amb la documentació de la guerra d'Espanya amb les repúbliques sud-americanes del Pacífic (1865-66), he tingut la mateixa sensació de no treure'n l'aigua clara perquè es tracta d'un seguit de fets impossibles de racionalitzar. Hi ha qüestions elementals que no tenen resposta. Com pot ser que Espanya digui que renuncia al seu passat imperial i organitzi una flota naval infinitament superior a les seves necessitats territorials i ja no diguem, econòmiques? Com pot ser que els diplomàtics del conflicte siguin agitadors provats al servei de Madrid i, en canvi, s'obligui als almiralls –que successivament és fan càrrec de la flota– a fer de diplomàtics? Com és possible que enviïn a l'extrem austral del món en missió de pau una flota de guerra?... Com pot ser que això tingui lloc en el mateix moment que Espanya, aliada amb França i Anglaterra, participa en la invasió de Mèxic? Com pot ser que, si el que es volia de debò era sotmetre militarment Perú i Xile, no existís un pla de guerra que prengué en consideració coses tan bàsiques com l'avituallar i mantenir la flota a més de 10.000 milles de la Metròpoli? I finalment. Si es tractava

d'ocupar de nou aquestes antigues colònies, amb quina gent s'havia de mantenir després l'ocupació? Tot resulta tan matusser, tan mal portat i tant contradictori que no hi ha forma humana d'entendre-ho a no ser que hom ho atribueixi a les extremes i complicades condicions polítiques i socials del segle XIX espanyol.

Els mariners de la Costa de Llevant a la guerra del Pacífic

Com molts personatges carismàtics, l'almirall Méndez Núñez tenia una relació molt personal amb els seus subordinats, a molts dels seus mariners els coneixia pel nom i –com en el cas de Ciril Masriera de Canet– podia recordar oportunament algun dels seus mèrits personals. Masriera, en el moment de ser abandonat com la resta dels seus companys que patien disenteria i que varen morir-hi tots, l'almirall, quan anaven a desembarcar-lo, va recordar que, per salvar una de les seves llanxes que més estimava, el de Canet havia saltat des de les antenes més altes i gràcies a la formidable embranzida del salt, va aconseguir fer passar la guia del cabrestany per sota la llanxa enfonsada que després varen llevar amb el gigre de vapor de la *Numància*. A dos quarts de dotze del migdia, després

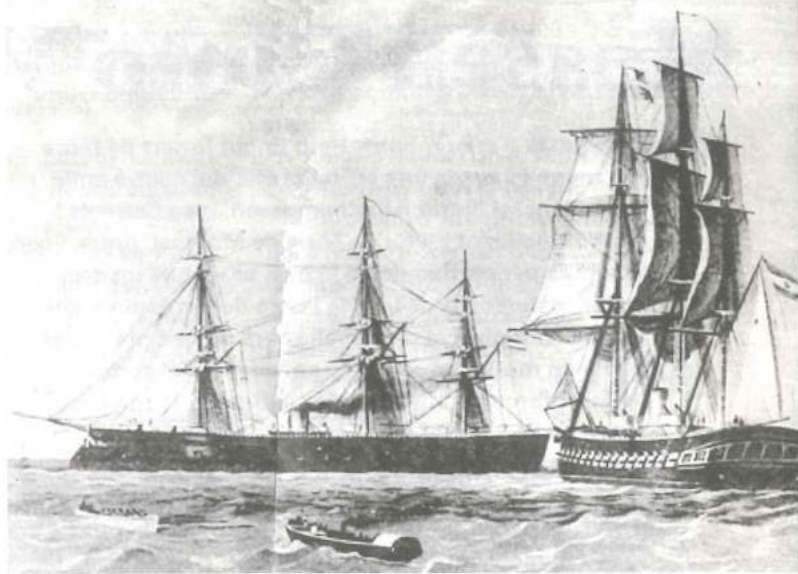
d'un matí de boira intensa, l'almirall va fer tocar xafarranxo de combat. Un oficial havia arribat el dia abans amb un comunicat de Madrid, ordenant que la flota abandonés el setge i tornés a Espanya. Méndez Núñez després de llegir-lo, li va tornar: –Jo demà bombardejo El Callao; vostè encara no ha arribat, i no ho farà fins demà passat.. La primera línia, la formaven la *Numància*, la *Blanca* i la *Resolució* que havien d'atacar les bateries del sud i de tan arran de terra com estaven estigueren a punt d'embarrancar. A segon terme disposà la *Berenguela* i la *Villa de Madrid* que havien d'atacar les bateries del nord. Els monitors *Loa* i *Victoria* i les fragates *Almansa* i *Vencedora*, estaven a tercer lloc i els corresponia disparar al centre de la plaça forta. Fora moll esguardava el transport de guerra *Moule* per si calia auxiliar a alguna de les unitats. Novo i Colson quan estudià la batalla va reconèixer: "*las posiciones tomadas por la escuadra para batir a las fortalezas fueron tan poco estratégicas, que difícilmente se hubieran podido escoger peores. Esto revela un valor temerario, una altivez sin límites y una ciega confianza, no ya en el arrojo y el esfuerzo de nuestra marina, sino en la protección de la fortuna*". A tres quarts i cinc de dotze va

començar el bombardeig. Méndez Núñez, es va vestir absolutament de gala i es va posar a sobre el pont, fora del recinte blindat perquè se'l veiés millor. Els vaixells espanyols pràcticament tot el combat no es varen moure de lloc. Disparaven i rebien foc en tota la línia. A Méndez Núñez no el movia la cautela estratègica, sinó un desig narcisista, èpic i sobrehumà, propi de l'esperit romàntic. Investit d'aquest esperit, va contagiar-lo als seus homes i va convertir l'atac en un atac col·lectiu de romanticisme agut, en el qual, tot ho justifica i ho resol el valor humà com a paradigma únic i suprem. És per aquesta causa que guanyar era secundari: l'important era la manifestació i representació de la suprema orgia de la mort i la destrucció en la més gran escala possible. Vol fer una acció de càstig excepcional equiparable al que ell sent com a la incommensurable grandesa d'Espanya, basant-se només en el valor pel valor, amb menyspreu absolut de la seva pròpia existència i de l'existència de tots els seus homes. Temerari, sobrehumà i místic Méndez Núñez! És per això que no va pensar a fer reserves de munició per forçar l'endemà el desembarcament i ocupar la ciutat reconquerida. Com s'entén sinó que cerqués deliberadament per a si mateix i per als seus el risc més evident? Com es pot entendre la posició dels vaixells oferint la màxima exposició a l'enemic amb menyspreu absolut per l'artilleria de les fortificacions peruanes perfectament artillades? L'almirall no volia evitar el foc, sinó propiciar-lo de la manera més directa i destructiva possible i si això implicava exposar-se ell mateix i els seus de la mateixa manera li era igual. Méndez Núñez va convertir la batalla en una autèntica representació apocalíptica. La capacitat mortífera dels canons Amstrongs batien les cobertes dels vaixells i feien saltar els homes convertits en pellerinques sanguinolentes. Les fragates, sense canviar de costat, amb andanades alternes varen demolar els murs de pedra i aterrar les torres de defensa. La *Numancia* es va posar tan arran de

terra que va tocar fons i perquè l'hèlice no li quedés enredada en paranys de cables que havien fondejat els defensors, va haver de sortir fent enrera a tota. L'almirall va anar dues vegades d'un vaixell a l'altre, per conferenciar amb els comandants. Ciril Masriera de Canet era el patró d'aquesta llanxa i, moltes vegades al llarg de la seva vida, va contar com Méndez Núñez anava dret com un ciri sota la pluja de bales que els disparaven des de les trinxeres de la platja. Ell mateix i els altres tripulants de la falua no gosaren abaixar el cap ni un moment davant del seu exemple. Només una bala, després de rebotar a la xemeneia, va trencar-li les dents al motorista i l'ensenyà de l'almirall que duïen a popa es va convertir en un pellissot que flamejava esfilagarsat. A mig combat, un impacte travessà de part a part la fragata *Villa de Madrid*; amb la màquina avariada hagué de retirar-se remolcada per la *Vencedora*. Després un impacte precís feu escorar a babord la *Berenguela* que va haver de refugiar-se a l'illa de Sant Lorenzo, on els espanyols tenien la base d'operacions. En el mateix instant que una d'espanyola feia volar la torre sud de la fortalesa, una altra granada dels peruans va arrabassar la barana del pont quan tornava a ser-hi Méndez Núñez. Ferit de gravetat, va continuar al seu lloc fins que el pogueren evacuar perquè es va desmaiar.

La gesta dels mariners de Sant Pol

Sabé i Puig, tots dos fills de Sant Pol, eren tripulants de la fragata *Almansa* i un projectil els va incendiar l'avant-

Les fragates "Numància" i "Blanca" de l'esquadra de Méndez Núñez a El Callao

panyol de la pólvora de proa. Victoriano Sánchez, el seu comandant, va rebre l'ordre d'inundar la *santabàrbara* per evitar que explotés. Exaltat com estava, va pronunciar una frase que també es faria famosa: "¡Hoy no mojo la pólvora!". Sabé i Puig enmig de les flames, abraçats a les bombes que cremaven, les varen treure d'una en una a coberta. Les cremades d'aquestes bombes se'ls varen conèixer al pit i als braços tota la vida. El mèrit va ser dels santpolencs que s'adonaren que el seu comandant, eixelebrat com estava, els faria volar el vaixell. En un acte d'energia sobrehumana, buidaren el polvorí enmig de flames i salvaren el vaixell i tots el que hi anaven. L'*Almansa*, després de dominar el foc, va tornar a la lluita fins al final. Com ella, només resistien la *Numancia*, la *Vencedora* i la *Resolución*. A la *Numancia*, un dels torpedes que els peruans aviaven des de la riba va perforar el blindatge però l'avaria no va tenir significació. A dos quarts i deu de cinc, els espanyols tocaren retirada de combat. La batalla havia durat cinc hores i deu minuts de bombardeig ininterromput. Pel seu acte de valor insòlit, els dos santpolencs, Puig i Sabé, foren condecorats.

Xavier Mas

Continuarà

Mossèn Cinto Verdaguer

L'ENS està d'enhorabona. Hem tingut la sort de rebre per segona vegada una col·laboració del nostre amic santpolenc, el lletrat il·lustre mossèn Joan Carreres i Péra, actualment rector de Maià de Montcal. Aquest cop la sort és per partida doble ja que, essent ell un dels millors estudiosos de la vida i obra de Verdaguer, ens ofereix en exclusiva un treball sobre aquest gran poeta català en motiu del seu 150è aniversari. Tal com ell mateix afirma al primer paràgraf, Sant Pol també té un carrer dedicat a mossèn Cinto Verdaguer. El nom d'aquest carrer data del 1932 quan les autoritats

municipals santpolenques feren un esforç per incorporar noms cèlebres de la història catalana i la mitologia catalanista en la llista de carrers del poble. Cal destacar que el nom de Mossèn Cinto es mantingué a Sant Pol, com succeí en la major part de viles i pobles de Catalunya, durant la revolució del 1936. Només la gran estima popular vers aquest insigne personatge pot explicar que en aquell context, dominat per l'odi a tots els elements i símbols religiosos, es pogués mantenir almenys com a nom de carrer. Gràcies Joan per aquesta distingida aportació a la nostra modesta revista.

Mossèn Cinto, a Sant Pol, necessita presentació? Hi té un carrer dedicat des de molts anys. Verdaguer no és només el Poeta de Catalunya, sinó el creador del català modern. Trobà la llengua com un diamant en brut i transformà aquell idioma empobrit, aspre i amb una terrible anarquia ortogràfica, en la llengua rica, dúctil i elegant que Fabra pogué ordenar ortogràficament.

Amb els seus coneixements de literatura clàssica, una intuïció genial, i uns dots d'observació extraordinaris, va saber-ne recollir el filó popular i tornà a la nostra llengua aquella qualitat literària que les imposicions forasteres li havien malmès.

No fou pas sol, en aquesta tasca; hi coadjuvà Guimerà en el món del teatre, Narcís Oller en la novel·la, Josep Yxart en el camp de l'assaig, Almirall i Torras i Bages en l'àmbit del pensament. Verdaguer no fou pas sol en la construcció de la Renaixença catalana, que avui hem de situar dins els paràmetres del romanticisme europeu, però en fou el principal exponent.

Per què en aquest 1995 n'evocuem d'una manera especial la figura i la personalitat? Per commemorar els 150 anys del seu naixement, el 17 de maig de 1845, a Folgueroles. Al cor de la Plana de Vic. L'any 1877 triomfà als Jocs Florals amb l'*Atlàntida*, el 1879 publicava

els *Idil·lis i Cants Místics* i el 1886 el *Canigó*. I, tanmateix, no només cal servir-ne la memòria històrica i fer-lo conèixer a les noves generacions com a poeta èpic, líric i místic.

En una època com la nostra que, si es caracteritza per alguna cosa és perquè massa sovint mirem cap al futur sense tenir en compte l'experiència del passat, cal servir la memòria històrica dels nostres clàssics, i fer-los conèixer a les noves generacions.

Per això és tan important que, des del camp erudit i universitari, es doni a Verdaguer el tractament d'un clàssic. Sense perdre, però, el ressò popular que tingué Mossèn Cinto; el poeta que amb l'"Emigrant" i el "Virolai", arribà al cor del poble.

Una ullada a l'obra de Verdaguer, no tan sols ens el fa aparèixer com a poeta èpic, líric, místic, sinó també com a autor de poesies patriòtiques, heroiques i populars.

I la seva prosa? Autor de llibres de viatges i elaborades descripcions paisatgístiques, escriví així mateix contes i narracions, llegendes i pròlegs, discursos i cartes interessantíssimes. A més d'això, va iniciar, com a periodista, un nou gènere autobiogràfic amb els esbalaïdors articles titulats *En Defensa Pròpia*. De fet, es considera el creador del periodisme literari català.

Cal recuperar la dimensió periodística de Verdaguer; no tan sols perquè en els moments difícils

decidí professionalitzar-se com escriptor; no tan sols perquè els seus articles *En defensa pròpia*, punyents i dramàtics no han estat encara superats, sinó perquè fou amb Jaume Collell un dels iniciadors del setmanari *La Veu del Montserrat*, publicà col·laboracions a *La Veu de Catalunya*, *La Publicidad*, *Diario del Comercio*, la *Il·lustració Catalana*, o la *Revista Catalana*. Encara, a les acaballes de la seva vida, dirigí tres publicacions: les revistes *Atlàntida*, *La Creu del Montseny* i *Lo Pensament Català*, amb les quals connectà amb els nous corrents literaris, tant del Modernisme llavors en plena eclòsió, com del Noucentisme, tot just en els seus inicis.

L'estil de Verdaguer és planer, sense deixar de ser compacte. Combina la dada històrica amb l'observació antropològica, i la descripció geogràfica amb la puntual informació periodística. Fou el trobador de la pàtria catalana.

Fou un excursionista que va conèixer el país a fons; resseguí pam a pam la Plana de Vic, i carrer a carrer la ciutat de Barcelona. Viatjà per la Marina i la Terra Ferma, va conèixer profundament el món rural —allà d'on procedia—, fou el Trobador de la Mare de Déu, i el cantor de la Pàtria catalana. Des de l'*Oda a Barcelona*, fins el racó més amagat del Pirineu: Per això pogué escriure: "No em guanya ningú, en amor a Catalunya!"

Sempre amb el llapis i la llibreta a punt, fou un observador perspicaç que recollí la veu del poble i aplegà els mites de les tres muntanyes simbòliques del país: el Pirineu, el Montseny i el Montserrat. Va ser, també, un infatigable rodamón: A més dels nou viatges a ultramar com a capellà de la Transatlàntica, visità el Nord d'Àfrica i el Nord d'Europa i, l'any 1886, Terra Santa.

Intensament preocupat pels problemes socials que generà la primera industrialització, tornà del seu darrer viatge amb una gran hipersensibilitat religiosa i es dedicà en cos i ànima a la pràctica de la caritat. El cos foren les almoines, l'ànima, els exorcismes. Des d'una radicalitat evangèlica viscuda amb esperit franciscà, esdevingué signe de contradicció en aquella Barcelona que, després de la febre d'or, s'havia convertit en "la ciutat de les bombes". Per això tingué tants de

problemes amb els qui vivien rutinàriament la religió cristiana i es desenteniaven d'aquell món nou i conflictiu que els envoltava.

Tal vegada per això, perquè ha estat un dels homes més representatius de la segona meitat del segle XIX, tingué un profund sentit de la història; i com que arribà al cor del poble, també va ser agafat com a bandera en aquella Catalunya en expansió: Una Catalunya emmarcada en lluites polítiques, representades sobretot per les guerres carlines; una Catalunya sotsobrada per serioses agitacions socials —a causa de la industrialització, el naixement dels sindicats obrers i el desplegament dels moviments anarquistes.

Una Catalunya a la recerca de la seva pròpia identitat —lingüística, cultural i política— amb la consolidació de la Renaixença; una Catalunya que assistí, també gràcies en bona part a Verdaguier, a la presa de consciència d'una

església arrelada al país i a la seva llengua. Tingué també un do de gentes. En els seus nombrosos viatges pels pobles i viles de Catalunya, sabé connectar amb els homes i dones més representatius de la història, l'art i la cultura.

Pobre entre els pobres, morí a la finca Vil·la Joana de Barcelona, el 10 de juny de 1902, i fou enterrat en olor de multituds a Barcelona el dia 12. Les seves despulles reposen al Cementiri de Montjuïc, de la Capital de Catalunya.

Dilectes convilatans, qui és per a vosaltres, Verdaguier? Per a mi, el que Cervantes és per als espanyols, Víctor Hugo per als francesos, Dante Alighieri per als italians, Shakespeare per als anglesos, Dostoiewski per als russos o Goethe per als alemanys. Quin significat té Mossèn Cinto Verdaguier per al poble de Sant Pol?

Joan Carreres i Péra

El joc de cartes al Cafè del Centre de Sant Pol (II)

– *Tronc*. Enxampar a més d'un jugador en un sol envit. El que fa el tronç, cobra canari de tots els que han entrat en joc.

– *Dolça*. Cobra la dolça aquell qui participa en un envit. I ningú s'atreveix envestir-lo; cobrarà els diners del plat i tothom haurà de posar novament la quantitat que correspongui.

– *Regar*. Posar tothom al plat la quantitat corresponent perquè ningú ha entrat en joc; és un autocàstic col·lectiu. El plat augmenta de valor.

– *Pescador de canya*. El jugador que mai es cansa d'esperar un joc segur. És difícil que perdi una quantitat important; és el terror de la taula, perquè quan participa en l'aposta ho fa amb cartes d'absoluta garantia.

– *Llobarro*. Carta molt bona.

– *Peixet*. Trumfo petit.

– *Fems*. Cartes dolentes.

– *Burrada*. Anul·lació de l'aposta començada. Els motius poden ésser diversos. El més freqüent és que un dels jugadors tingui una carta de més

o una de menys. També passa sovint que hom s'avanci en el moment de prendre cartes de la baralla i ho faci abans de la mà, que és a qui pertoca agafar primer.

– *Barber*. Equival a pescador de canya.

– *Dentista*. Equivalent a barber.

– *Estanya-paelles*. Jugador d'escassa categoria.

– *Carn de presidi*. El que abusant de la bona fe dels demés practica una jugada no gaire ortodoxa o es val de recursos incorrectes per a treure'n un benefici.

– *Gent de Modelo*. Carn de presidi.

– *Gent de taló alt*. En llenguatge normal seria un travesti. En el canari és el que dóna una opinió en una taula i, quan juga en una altra, canvia de parer, per conveniència, i ho diu tot a l'inrevés d'abans.

– *Ni verol*. No veure cap trumfo, ni que sigui petit.

– *Paraigüer*. Estanya-paelles.

– *Malabarista*. Habilidadós amb les

cartes: barrejant, repartint o triant.

– *Ja camina*. Es diu de la carta que té una certa importància, com la sota o el cavall.

– *Figura*. Totes les cartes que passen del nou.

– *A quina hora és la processó?* Pregunta feta a l'aire, amb veu generalment cansada, per donar a entendre que els pipes atabalen.

– *Sentir soroll*. Alguns jugadors puntegen les cartes amb parsimònia, tot mirant les ratlles superiors. Si noten la presència d'algun trumfo, afirmen "sentir soroll", amb bones perspectives d'entrar en joc.

– *Pipes de pedra*. És una forma de demanar silenci al pipa que fa un gest o diu alguna paraula que podria delatar el joc d'algú.

Josep Maria Pujol

Fragment d'un treball inèdit sobre el joc de cartes a Sant Pol.

Continuarà

Característiques generals de la Riera de Sant Pol

Introducció

És característic, en aquest sector del litoral català, la falta d'una xarxa fluvial de tipus permanent, reduint-se aquesta a una sèrie de cursos de naturalesa torrencial anomenats rieres, que donen lloc a valls de pendents suaus i fons pla. La xarxa hidrogràfica del Maresme està constituïda per un conjunt de rieres que neixen a la Serra de Marina (dins de la Serralada Litoral Catalana) i que travessen la Plana Litoral, perpendicularment a la línia de costa.

La proximitat que hi ha entre la serralada i la costa dóna lloc a que en les zones de capçalera de les rieres hi hagi un fort pendent que, malgrat quedar considerablement esmorteït quan s'arriba a la plana litoral, fa que aquestes tinguin un règim torrencial d'avingudes temporalment puntuals i intenses. Així mateix s'afavoreix l'existència de fenòmens erosius de forta intensitat en la zona muntanyosa, ja que el perfil de les rieres difereix encara del seu perfil d'equilibri (respecte l'erosió i la sedimentació). Tot això, unit a la facilitat amb què es meteoritza el granit i el règim altament

torrencial de la xarxa, no fa sinó potenciar aquest efecte erosiu.

Dintre d'aquest context, la Riera de Sant Pol també és un curs intermitent de vall plana i ampla amb pendents poc pronunciats i que desguassa directament al mar. Després de la d'Argentona és la riera més extensa (38,76 quilòmetres quadrats) i abraça, totalment o parcial, els municipis de Sant Pol de Mar, Sant Cebrià i Sant Iscle de Vallalta.

Morfologia de la conca i context geològic

La riera és marcadament asimètrica i presenta un acusada forma de colze amb el canal principal adaptant una posició NNE-SSW (paral·lel a la costa i a la serralada). Aquest darrer aspecte possiblement sigui producte d'un control tectònic que n'afecta al relleu en aquest sector (estimació feta a partir d'estudis anteriors fets en el subsòl).

Geològicament ens trobem en el sector central del Sistema Costaner Català. L'existència d'un basament granodiorític (granit i diorita són roques plutòniques: intrusions de magma que es consoliden a grans

profunditats del subsòl), molt alterat en superfície (sauló) i que es troba seccionat per tot un conjunt dispers de dics o filons, principalment de tipus porfíric (roques magmàtiques que reomplen esquerdes de massissos preexistents) d'uns pocs quilòmetres de longitud, segons direccions predominants de la fracturació dels Catalànids.

Sobre tot això es disposen els dipòsits d'edat quaternària, de tipus al·luvial (pel transport de la riera) i col·luvial (per l'erosió dels marges) a les valls interiors i endinsant-se amb els materials marins en les estretes planes costaneres que localment s'han desenvolupat. El quaternari està constituït, principalment, per sorres de naturalesa granítica que engloben un percentatge molt variable d'argiles que n'afecten molt localment la seva permeabilitat.

Característiques generals i funcionament hidràulic de l'aquífer

Les irregularitats del sòcol compartimenten l'aquífer en mòduls més o menys aïllats que solen coincidir amb les petites conques torrencials

Construcciones SANT POL, S. L.

Consulat del Mar, 24
Tel. 760 07 45

08395 SANT POL DE MAR

AIGUA • GAS • ELECTRICITAT • CALEFACCIÓ

C. Herois de la Fragata Numància, 4-6
08395 Sant Pol de Mar
Tel. 760 22 59
Tel. mòbil 908 44 27 66

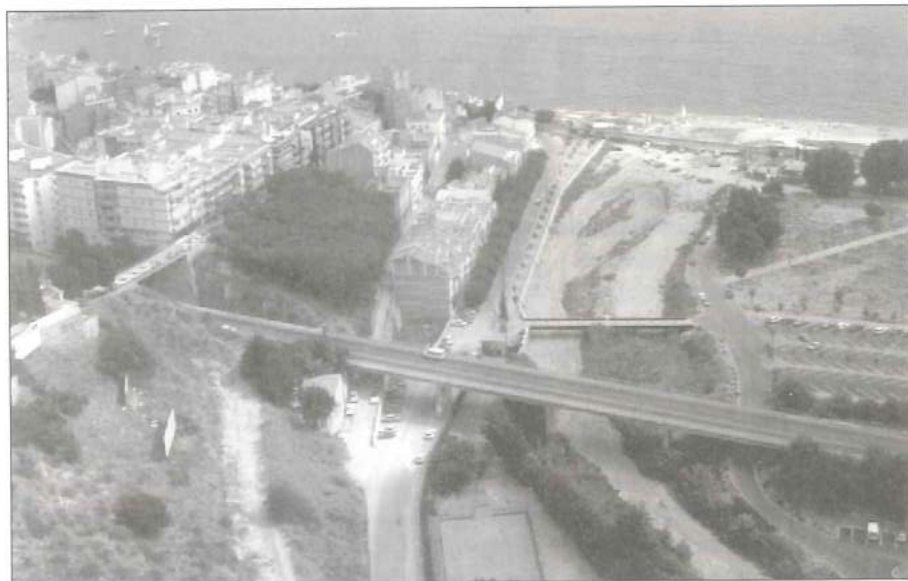
allà desenvolupades (la Riera de Vallalta i torrents annexos del voltant). La disposició general és la d'un aqüífer únic que s'estén per tot l'al·luvial de la Riera de Vallalta i que es troba aïllat dels altres, quan els umbrals granítics que el separen arriben fins a la costa. Pot confluir, en canvi, en un aqüífer costaner únic en les zones en què s'han desenvolupat les estretes planes litorals (com al torrent de la Murtra).

De forma simplificada, a la Riera de Sant Pol el funcionament hidràulic és relativament senzill: el granit alterat i els dipòsits quaternaris constitueixen un aqüífer, un sòl de caràcter freàtic o lliure (és a dir, que es troba a una pressió igual a l'atmosfèrica), disposat sobre el sòcol cristal·lí o granític. L'aqüífer es recarrega per les precipitacions sobre la conca i descarrega naturalment al mar o, de forma artificial, mitjançant les captacions existents.

La piezometria (mesura del nivell de l'aigua en el subsòl) posa de manifest l'escorrentia general de l'aqüífer cap al mar segons un flux pràcticament normal a la costa, imposat per la disposició del propi sòcol impermeable; així mateix, els gradients hidràulics que resulten són nuls a la plana costanera i molt accentuats cap a l'interior (0,012 a la Riera de Vallalta).

Ús de l'aigua

La captació d'aigües subterrànies a Sant Pol de Mar es realitza habitualment mitjançant pous excavats a rela-

tivament poca profunditat (1-2 metres de diàmetre i 15-16 metres de profunditat). Existeix, també, tot un conjunt de galeries o mines que els poden comunicar. L'abastament per a regatge continua realitzant-se de forma pràcticament exclusiva, mitjançant aigües subterrànies locals sobre el terreny. Capítol a part mereixen els pous municipals d'extracció per a consum urbà, que en tripliquen el règim d'explotació durant molt més temps diàriament (4 pous d'uns 20 metres de profunditat).

Qualitat de l'aigua

La qualitat química de les aigües del Maresme és generalment dolenta. Es caracteritza per la seva elevada duresa i alt contingut de nitrats, acompa-

nyats, amb freqüència, per una forta salinització a causa tant de la contaminació dels lixiviats (rentat del sòl) en terrenys de conreu, pels adobs, de caràcter intensiu en algunes zones, com per a la intrusió marina.

El sector Caldetes - Sant Pol de Mar és, segons estudis recents, el que millor qualitat reflecteix. En general, les zones favorables pel que fa a qualitat, corresponen a les valls interiors, en què el basament impermeable i la piezometria es troben per damunt del nivell del mar; presenten, però, el problema de pocs recursos, sobretot a l'estiu. Caldria insistir, per tant, en l'estudi dels al·luvials de la zona Arenys-Vallalta, ja que són els menys contaminats de la zona.

Albert Castellà

Taller Tobella

Carretera N-II, núm. 5 Tel. 760 04 17
Sant Pol de Mar

FINQUES Sauleda

Carrer Nou, 29
08395 SANT POL DE MAR
Tel. 760 09 16
Fax 760 05 96

Bruguera, 26
08370 CALELLA
Tel. 769 10 12
Fax 760 05 96

Maria Dolors Pons i Pons

El 1996 farà 40 anys que treballa. Va arribar a Sant Pol el gener de 1959 per cobrir una plaça de practicant

d'Assistència Pública Domiciliària (A.P.D.), i ja es va quedar entre nosaltres fins ara.

- *¿La de Sant Pol fou la teva primera plaça?*

- Sí, en propietat sí. Aquí hi vaig venir per oposicions de Madrid. Abans de Sant Pol vaig estar un temps d'interina a Sant Boi de Lluçanès.

- *¿A on vas cursar els estudis?*

- Després de fer fins al 5è del batxillerat antic vaig anar a la Universitat de València on vaig fer l'ingrés i dos cursos més. Allí vaig fer els estudis que en deien de "practicant per a parts".

- *I per què a València i no a Barcelona?*

- Perquè a València tenia mitjans per quedar-me en una casa que m'acollissin i a Barcelona no. En canvi, més endavant vaig treure'm el títol de llevadora, que el vaig poder obtenir en un sol curs, a la Universitat de Barcelona.

- *¿Vas venir també a Sant Pol com a llevadora?*

- No. Quan vaig arribar a Sant Pol la llevadora oficial era la senyora Manuela Gardés. Jo vaig venir només com a practicant. Va ser quan ella es va jubilar que jo la vaig substituir com a llevadora. Concretament vaig ser nomenada per a

aquesta feina el juny de 1964. Però el primer part que vaig atendre -que va ser a en Josep Mestres- encara li corresponia a la senyora Manuela; el que passà és que aquesta era fora de Sant Pol i vaig ser jo qui vaig haver d'atendre la urgència.

- *¿Sempre vas atendre els parts a les cases particulars?*

- No. Així com la senyora Manuela sempre treballà a casa, jo vaig procurar anar convencent a la gent que anessin a la clínica. D'aquesta manera, cada vegada vaig anar treballant més a l'Hospital de Mataró, a l'Aliança també de Mataró, i finalment a Calella. L'últim part que vaig fer en una casa fou a la Pilar Marquès fa 15 o 16 anys. La criatura nasqué sense eines i sense material estèril. Però de seguida que vaig poder, vaig portar a la mare a l'Hospital de Calella perquè l'acabessin d'atendre allí.

- *¿No ets partidària dels parts a casa?*

- A l'Hospital sempre es pot treballar en molt millors condicions. L'ideal, per mi, és tenir el part a l'hospital amb mentalització casolana o de casa. De totes maneres, jo sempre vaig respectar la decisió

última de la mare sobre el lloc on volia tenir el fill. Precisament un dels millors records que tinc com a llevadora és que hagués pogut tenir tots els fills -crec recordar que quatre- d'en Ramon Coll a casa. La vídua d'aquest va ser una excel·lent partera i en cap vàrem tenir el més mínim problema.

- *¿Per què vas deixar d'exercir com a llevadora?*

- Jo no podia tenir les places de practicant i llevadora senceres, de manera que en un principi les tenia diguem-ne acumulades a un 50%. Però com que aquesta era una situació anormal, va sortir a concurs la plaça de llevadora a Sant Pol i la van concedir a una noia que es diu Roser que viu a Arenys. De totes maneres, després d'aquesta concessió, jo encara vaig continuar fent de llevadora algun temps a l'Hospital de Calella. Però ho vaig anar deixant per iniciativa pròpia, per falta de temps. A part de la feina de practicant, tenia també a una família per atendre. Cal pensar que fins fa 5 anys havíem d'estar a la disposició del públic les 24 hores del dia. Ara, amb el nou sistema A.B.S. això ha canviat molt i jo em limito a complir

C/ Manzanillo, 20
Tel. 760 90 01-760 04 65/Fax 760 04 35

C/ Nou, 33
Tel. 760 08 58

08395 SANT POL DE MAR

Perruqueria especial per a cavallers

José María

Nous serveis
Tints i emmotllats

Carrer Nou, 54 - SANT POL DE MAR

el meu horari exercint a l'Ambulatori de la Seguretat Social. Fins i tot fa un parell d'anys que vaig tancar la consulta particular. Cal dir que si hi ha una urgència també l'atenc, però ja com a una cosa extraordinària. Ah, i també cada tarda dels dies feiners continuo anant sempre a l'Esplai dels avis a donar injeccions.

- Tu també havies exercit de callista.

- Sí, sí, jo també tinc la titulació de pedicur i també d'altres com la de vigilància d'epidèmies i malalties, la de salut i prevenció de drogodependències, o la de treball en equip. En total tinc dotze titulacions. De fet, jo he procurat anar-me reciclant sempre, intentant no estancar-me mai amb els estudis. En un principi em vaig treure el títol de pedicur per qüestió de diners. La veritat és que cobrava molt poc. El meu primer sou fou de 5.000 pessetes l'any!, que en un principi me les pagava l'Ajuntament; més endavant vaig passar a cobrar de l'Estat. Amb aquest sou me'n vaig poder sortir gràcies a ser també llevadora -cobrava 1.000 pessetes el part, que me les pagava la mateixa família a qui oferia el servei- i també a l'ajuda del meu marit.

- ¿Sempre has tingut consultori a casa teva?

RICARD ESTOL

- Sí, fins ara que ja l'he tancat. La primera casa on vaig estar-me després d'arribar a Sant Pol fou a can Tallada, al carrer Manzanillo, número 10, on em llogaren una habitació per mi. Posteriorment em va ser difícil trobar pis, i quan ja estava disposada a marxar del poble, en Jaume Gurri se'n va assabentar i me'n va llogar un per a mi i la meua família a la Plaça Anselm Clavé. A principis dels anys setanta

ens vam traslladar al carrer Buenos Aires, núm 3 i, finalment, des de mitjans dels vuitanta que vivim en aquesta casa del carrer Tobella.

- ¿Tens alguna anècdota interessant com a practicant per explicar?

- M'agradaria explicar un fet que no és ben bé una anècdota. La Seguretat Social mai em va donar material d'infermeria gratuït, malgrat que jo ho sol·licités cada any. Fou a través d'una denúncia contra la Seguretat Social d'un estiu que va venir a casa, que vàrem aconseguir, no només que jo adquirís aquest material, sinó que tots els pobles de la província de Barcelona es beneficiessin d'aquesta demanda i ara poden disposar d'aquest material d'infermeria gratuïtament.

- ¿Estàs contenta de la feina realitzada durant tots aquests anys?

- Sí molt contenta. Puc dir que he exercit i exerceixo una professió amb vocació. Sobretot durant els anys de ser llevadora vaig disfrutar molt de la feina, perquè jo em sentia més llevadora que practicant. Pocs oficis hi poden haver al món tan agraïts com ajudar a fer néixer una nova vida. La satisfacció que pots arribar a sentir en un part és capaç de compensar-te de moltíssimes coses.

PINTAT - ESTUCAT
EMPAPERAT
MOQUETA - PARQUET

Abat Deàs, 6
Tel. 760 01 18

SANT POL DE MAR
(Barcelona)

SERVEI TÈCNIC
REPARACIÓ RENTADORES
TOTES MARQUES

Antoni Peix Manent

SANT POL DE MAR

760 24 76

Parlem amb l'alcalde

Era el dia 29 de juliol de 1976 quan l'Ajuntament d'aquell moment, format per l'alcalde Jordi Martorell i els regidors Sebastià Vila, Narcís Pascual, Joan Tió, Carles Rovira, Josep Maria Passols, Francesc Pomés, Pere Sauleda i Aleix Vila, va prendre un acord de Ple autoritzant al Club Nàutic de Sant Pol la construcció de la pista esportiva existent entre la terrassa del Vora Mar i les instal·lacions del Club Nàutic i la utilització d'aquesta durant 20 anys. A la fi d'aquest període, aquest Club hauria d'entregar a l'Ajuntament la susdita pista en perfecte estat de conservació. En aquell acord també hi figura com a condició el pagament d'un cànon anual, el qual no em consta que el Club l'hagi satisfet mai.

Per tant, el 29 de juliol de l'any vinent, en bona lògica, la pista en qüestió hauria de passar al Municipi. Seria aleshores quan els dirigents del Club Nàutic haurien d'adreçar-se a l'Ajuntament per exposar les seves pretensions.

Ara bé, donat que posteriorment a aquella autorització feta per l'Ajuntament va sorgir la famosa Llei de Costes, desvirtuant legalment -que no moralment- la dita autorització, ens veiérem en la necessitat d'intentar legalitzar la cobejada pista.

Òbviament, l'Ajuntament ha fet fins avui els passos que ha cregut adequats per tal que Ports i Costes de la Generalitat la legalitzi a favor del nostre Municipi. Com que, per la seva banda, el Club Nàutic també es va bellugar, i fins i tot abans que el mateix Ajuntament, per aconseguir un resultat favorable als seus interessos, cal dir que en aquest moment la pilota és a l'aire i el resultat final és incert.

No crec que l'Equip de Govern Municipal hagués fet cap malifeta per haver portat a cap l'esmentada sol·licitud, tot cercant, a més, el suport de les entitats cíviques, culturals i esportives de Sant Pol -excepte el Club Nàutic, naturalment, ja que hauria estat d'ingenus buscar el seu suport- per reforçar la raó que tenim a l'hora de demanar que recaigui a favor nostre la titularitat de la pista.

No obstant això, la Junta del Club Nàutic no ho veu així, ja que ha enviat unes cartes a les esmentades entitats de Sant Pol, en la qual posen de manifest la seva queixa per la mala actuació *"d'algunes persones que ocupen càrrecs a l'actual Ajuntament, refusant qualsevol valoració objectiva de la realitat, avantposant criteris electoralistes als propis que han de tenir en tota acció municipal,*

com es desprèn de l'interès de perjudicar a una entitat".

Cal que es posi de manifest que no tenim cap interès de perjudicar a ningú. Tot al contrari, volem fer les coses amb honestedat i rigor. I lamento que en l'esmentada carta a les entitats la junta del Club Nàutic digui quelcom que no s'ajusta a la realitat, com és que, segons ells, havien sol·licitat per dos cops audiència a l'alcalde. L'alcalde mai no ha tingut cap sol·licitud per tractar el tema que ens ocupa, ni abans ni després de les eleccions municipals. L'única vegada que he pogut mantenir un diàleg amb persones del Club sobre aquest tema fou quan vaig citar al senyor Toni Tió per parlar-li d'un cas personal. Aquest em va venir a veure acompanyat de dos directius més del Club. La conversa, pel motiu que sigui, no es pot dir que hagués estat una bassa d'oli.

ÒPTICA CLARAMUNT

serveis

- Examen optomètric.
- Adaptació de tot tipus de lents de contacte amb exàmens i revisions periòdiques.
- Mesura de la pressió intraocular (prevenció del glaucoma).
- Aparells meteorològics, lupes, brúixoles...
- Servei d'audiometria (aparells per a la sordesa).

C. Església, 210 - 08370 CALELLA - Tel. 766 06 93 ● Pl. Mèlies, 31 - 08397 PINEDA - Tel. 767 21 75

Crec que la culpa ens l'hauríem de repartir. En tot cas, assumeixo la que em correspon i en demano disculpes. En aquesta trobada es va parlar de la pista sense arribar ni molt menys a una entesa, sinó que ambdues parts vàrem manifestar la

intenció de posar, cada un per la seva banda, tots els mitjans al seu abast per obtenir un resultat satisfactori als seus interessos. Ara, com he dit abans, la pilota és a l'aire.

No vull acabar sense dir que si el resultat ens és favorable, estem

oberts a parlar, a buscar una entesa; en definitiva, a buscar solucions. Per nosaltres el Club Nàutic és una entitat més de Sant Pol que ens mereix tots els respectes i estima.

Francesc Pomés Roca

Després que els santpolencs ens renovessin la seva confiança en les últimes eleccions municipals per una àmplia majoria, un dels temes que ens vàrem proposar millorar és la gestió de l'Ajuntament, tot convertint-la en més àgil, més propera al ciutadà, més oberta; en definitiva que donés un millor servei al qui realment la paga i per a qui ha estat creada.

A continuació us detallaré els canvis que hem fet i els que farem en un breu període de temps.

Milliores produïdes

- Nou horari d'atenció al públic. Hem cregut que calia tenir més temps les oficines de l'Ajuntament obertes, és per això que ara l'horari és de 8 a 15 hores i de 17 a 20 hores.

- Perquè creiem en les noves tecnologies, perquè l'experiència dels anteriors quatre anys ens donen la raó amb la posta al dia de totes les feines que estaven endarrerides, hem invertit en futur, canviant la saturada informàtica per una de les millors i més modernes xarxes d'ordinadors dels Ajuntaments de la nostra categoria.

- Creiem que la nostra obligació és administrar de la millor manera possible els vostres diners, per això funciona a l'Ajuntament, des de l'agost, un nou sistema per poder efectuar qualsevol mena de compra. Ningú no pot adquirir cap material o servei si abans no té un val de comanda en el que s'ha de detallar: l'article que es vol comprar; el preu i a quin establiment es vol adquirir; a més, ha de dur la conformitat del regidor. D'aquesta manera hem aca-

bat amb la filosofia que tothom comprava en nom de l'Ajuntament. És per això que actualment es retorna qualsevol factura de mercaderies o serveis que no estigui acompanyada del seu val de comanda corresponent.

- També hem volgut fer realitat novament la figura de l'agutzil, una plaça creada, que durant un període de temps ha estat vacant. Hem cregut que les feines que ha de fer són del tot necessàries, ja que fins ara aquestes es repartien entre personal de diversos departaments i sempre en detriment de la seva activitat normal. A més a més se li han assignat noves tasques que permeten una major rapidesa en les comunicacions i un major control en altres activitats. Aquesta funció pròpia d'agutzil, junt a la que ja tenia de persona polivalent, la fa des del mes d'octubre el senyor Lluís Fernández.

- Un altre tema que ens tenia preocupats era el funcionament administratiu del Jutjat de Pau, que, com a Ajuntament petit, ens ha delegat l'Administració de Justícia. Sobre aquest assumpte sempre venia la pregunta: què passarà quan en Pepet no pugui continuar la seva valuosa feina al Jutjat? Per aquest motiu, ja fa més d'un any, una persona del servei administratiu estava assignada al Jutjat, per tal que quan s'hagués de produir el canvi fos de la manera menys sorollosa possible. Aquest canvi, per motius de salut, s'ha produït darrerament. Aprofito per agrair molt sincerament al senyor Josep Fugassot, en Pepet, tots aquests anys de servei al poble, esperant poder-li fer properament aquest agraïment d'una manera més personal i merescuda.

Milliores per realitzar

- Una de les assignatures pendents de cara al futur és la recaptació dels tributs i les taxes locals, que en aquests moments ens gestiona la Diputació de Barcelona a través de l'Organisme Autònom Local de Gestió Tributària, per dos grans motius: 1r. per l'elevat cost que ens representa cada any aquesta gestió, calculat aproximadament en 14 milions de pessetes; i 2on. per la defectuosa gestió que fan. Tenim els mitjans per poder-la fer nosaltres i d'una manera gradual ens la farem, cosa que propiciarà que qualsevol vilatà que tingui un problema de tributs o taxes els pugui solucionar al mateix Ajuntament i evitarà que s'hagi de dirigir a l'Oficina de Recaptació com ara; a més a més, d'aquesta manera, existeix la possibilitat que es pugui crear des de l'Ajuntament nous llocs de treball.

- Una altra de les milliores previstes, i per a la qual ja s'estan fent gestions, és la de facilitar el pagament dels tributs i taxes municipals per mitjà de la targeta VISA. D'aquesta manera creiem posar a l'abast de tothom els avantatges que aquest pagament suposa per al contribuent: l'ajornament o la possibilitat de fer el pagament per telèfon només indicant el número de la seva targeta, entre d'altres...

En fi, aquests serien a grans trets els objectius aconseguits i els que esperem ben aviat fer realitat, restant només per dir-vos que des d'aquí treballem per, com hem dit al començament, fer de l'Ajuntament la vostra casa.

Joan Xumetra

Des de la regidoria de Medi Ambient, junt amb el seu Consell Municipal, voldríem fer participar als veïns de Sant Pol en la tria del nou arbre que ha d'anar situat a la plaça petita de la Punta, altrament anomenada *Parlament*. Presentem un llistat d'arbres els quals creiem més apropiats per la zona. D'aquests n'escollíu un, i el que sigui més votat serà el que hi posarem. (Vegeu la part inferior esquerra de la pàgina següent).

Espècies de substitució del xiprer de la Punta

• **El pi.** En tenim molts bons exemples al Pi del Soldat i a can Pi. No cal parlar del seu carisma. És un arbre que si arrela bé té un creixement força ràpid i si la capçada es fa ampla donarà molta ombra. La pinassa es pot fer pesada quan cau amb insistència. És l'únic defecte, si se'n pot dir així. Un pi donaria un caràcter molt mediterrani a la placeta.

També es podria tractar d'un pi blanc, en comptes del pi pinyoner que hem descrit. No fa tanta ombra però és molt més esvelt, i la forma del tronc i les branques el fan pintoresc. Ara bé, sol ser una mica pobre, així que el millor en aquest cas, seria fer un grupet de tres pins, com havia estat el dels xiprers anteriors.

• **El plàtan.** Si el pi donava un caràcter llatí, el plàtan ens acostaria

una mica més al nord. Sense podar (el de can Villà!), tenim un arbre gran, majestuós, de creixement ràpid, fort... A més, té l'avantatge que en perdre la fulla permet el sol a l'hivern. Aquest fet el torna una mica més dinàmic que els arbres de fulla persistent, com el pi, l'alzina o l'eucaliptus.

La forma esvelta de les branques a l'hivern, l'ombra ampla i fosca a l'estiu, els colors que pren a la tardor... en fan un arbre molt indicat per cobrir una placeta amb les seves branques.

• **L'alzina.** És un arbre robust, fort, de creixement lent, i molt propi de les nostres muntanyes. Amb el temps es faria un arbre molt respectable en aquest lloc. Té l'inconvenient, però, que és lent de créixer, i trigaria a proporcionar l'ombra que busquem. Ara, si tenim paciència...

• **Les moreres.** La idea és completar el conjunt de moreres en una mena de rotllana al volt de la font. Recordem que tot a l'entorn del lloc hi tenim ja una varietat suficient d'arbres (el llorer, el garrofer i les acàcies de la plaça de l'estació; les palmeres del passeig; la mèlia al costat del túnel; la magnòlia...). Les moreres donarien ombra ràpidament, i són una aposta segura per a una coherència necessària.

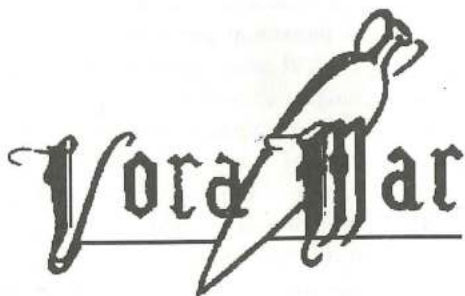
• **L'eucaliptus.** Sempre verd, corpulent, de creixement ràpid, clarós...

Tots coneixem l'aroma i els usos curatius de les seves fulles, i les seves flors característiques de la tardor i a l'hivern. Té l'ombra poc densa, però a canvi desenvolupa una copa alta i ampla. És un arbre que aviat esdevindria emblemàtic, capaç de competir en alçada amb els pisos del voltant. I s'espavilaria molt bé tot sol.

• **La bellaombra.** És un arbre de jardí, entre nosaltres, de regust romàntic. Sense necessitat de cuidar-lo ni poc ni gaire, es fa immens de copa i amb un tronc molt ample, de formes torturades i de vegades monstruoses. En podeu veure un parell de joves –però tot i això crescudes– al costat de la carretera, gairebé a sobre del pas subterrani de l'Hotel. També n'hi ha vora mar al passeig de Mataró. Perd la fulla, just el temps d'agafar força i tornar a brotar. Amb pocs anys faria una ombra espessa i protectora. Dominaria de seguida, però les seves grans formes generoses donarien harmonia.

Recollida d'arbres de Nadal

A partir del dia 7 de gener fins al 15 hi haurà dos punts de recollida d'arbres de Nadal a la plaça de l'Hotel i a la plaça de l'Ajuntament. La recollida serà a les tardes de 3 a 7. Esperem molta participació!

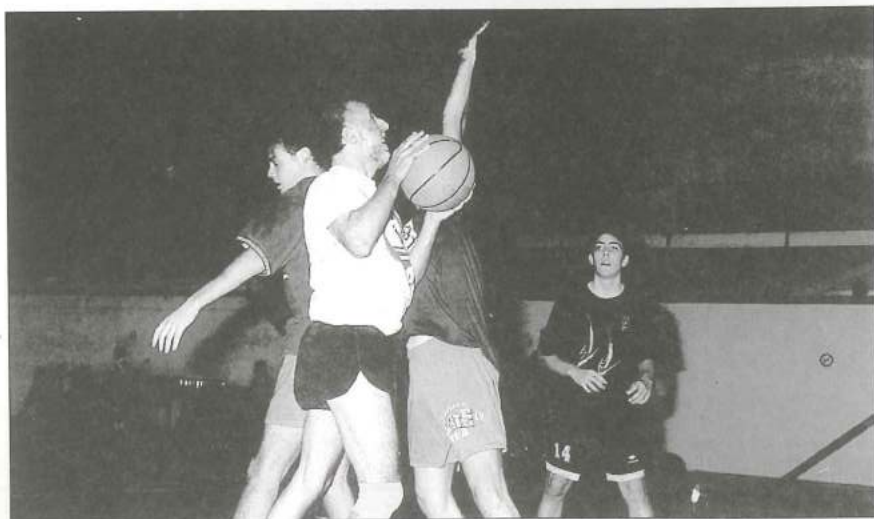
C. Doctor Forest, s/n. Tel. 760 06 54 – SANT POL DE MAR

**VIDRIERIA
SANT POL, S.L.**

- Alumini en general
- Vidres i miralls
- Mampares de bany
- Marcs a mida

Passatge del Mar, 2
Tel. i fax 760 06 93
08395 SANT POL DE MAR

Bàsquet 3x3 a l'estil de Sant Pol que tingué lloc el 8 de desembre amb 50 participants entre les 3 categories.

El passat 26 d'octubre, va quedar constituït el Consell Municipal d'Esports. La constitució va tenir lloc a la Sala d'Actes de l'Ajuntament. El Consell està format per les següents persones: Manel Ortiz, Laura Frigola, Jaume Rodríguez, Manel Carreras, Josep Carreras, Jaume Vergés, Guillermo Mestres, Eva Pujol i Joan Piqueras. En aquesta primera presa de contacte es van traçar els objectius que ha de portar a terme aquest Consell, que són: tenir present l'esport com a una cosa lúdica. Posar l'esport a l'abast de tothom. Millorar l'oferta esportiva a Sant Pol. Es va fer una valoració dels problemes que existeixen a Sant Pol sobre la pràctica de l'esport i es procurarà anar resolent-los. Es van proposar una

sèrie d'activitats a portar terme en el nostre municipi i des del Consell Municipal d'Esports, que varen ser:

Polisportiu, portes obertes a diferents esports, milla urbana, petanca, esports per a dones, bàsquet al carrer, volei-platja, futbol-platja, curses per la platja, triatló, marató d'aeròbic popular, cursa de bicicletes, recuperar activitats esportives perdudes (Festa Major), competicions multi-esports (en equips de 3), gimcana per famílies, open de tennis-taula, curses de patins, etc.

Des del Consell es procurarà organitzar almenys una activitat mensual, i de moment ja s'ha pensat en les de bàsquet 3x3, a l'Estil de Sant Pol (8 de desembre) i la 1a. Cursa Popular de Sant Esteve (que es desenvoluparà a l'estil de la milla urbana).

Notícia esportiva

La zona esportiva del Parc del Litoral ja comença ser una realitat. Des de primers de novembre es pot practicar el futbol sala, l'handbol i el bàsquet. Esperem que ben aviat s'hi pugui jugar a voleibol i a algun altre esport que en aquest moment està en estudi. Aquesta zona estarà oberta a tothom que li agradi i vulgui practicar l'esport, i només estarà limitat el seu ús per a algun que altre esdeveniment extraordinari que així ho requereixi.

CONSELL MUNICIPAL D'ESPORTS

RICARD ESTOL

Retalleu-ho i dipositeu-ho a la bústia del vestíbul de l'Ajuntament.

Trio l'arbre marcat amb una creu per col·locar-lo a la plaça petita de la

Punta:

- Pi
- Plàtan
- Alzina
- Moreres
- Eucaliptus
- Bellaombra

TELÈFONS D'URGÈNCIES

Polícia Municipal	760 05 19	Àrea Bàsica de Salut	
		Canet ..	794 29 61
Guàrdia Civil (Canet)	794 01 97	Consultori mèdic	760 09 09
Bombers	085	Hospital de Calella	769 02 02
	762 30 80	Farmàcia	760 05 08
Ambulàncies Canet	794 12 45	Parròquia	760 07 60
	Calella 769 02 01		
	Pineda 767 11 00		

La pluviometria el 1995

Certament ha estat un any molt sec. Cal pensar que a Sant Pol ens movem en unes mitjanes d'entre 500 i 600 litres anuals, i que en els onze primers mesos de l'any tan sols s'havien recollit 295 litres. Amb aquestes dades i aquest article que segueix d'en Ferran Roca pretenem encetar una nova secció a l'ENS sobre la nostra meteorologia.

Litres d'aigua per metre quadrat caiguts els 11 primers mesos de 1995 a Sant Pol, segons el pluviòmetre d'en Ferran Roca col·locat a la seva masia de Can Roca Pagès: gener: 13; febrer: 7; març: 12; abril: 11; maig: 29; juny: 22; juliol: 0; agost: 50; setembre: 111; octubre: 4; novembre: 36.

Uns comentaris sobre la sequera i la nova llei d'aigües

Fa aproximadament mitja centúria —entre el període de *El Sanpolenc* i *El Nou Sanpolenc*— s'edità *l'Ideal*. En diversos números d'aquesta revista es publicava la pluviometria de Sant Pol. Comencem en aquest número de l'ENS per segona vegada els comentaris sobre la pluviositat que ens vol donar la naturalesa.

La pluviositat de fa mig segle, fos la que fos, era acceptada sense grans problemes quant a quantitat —sí que amb laments si era desproporcionada tant per excés com per defecte—. Abans només es regaven les terres planes per inundació. Ara, amb els nous sistemes de rec, tot terreny és consumidor d'aigua. En temps de *l'Ideal* l'aigua tenia una llei de propietat particular amb distàncies protegides de 100 metres entre captacions. Ara, per a usos domèstics, pot usar-se a 15 metres d'una altra captació i els xalets i torres són molt abundants en tota la Vallalta.

Referent a l'aqüífer de la Riera de Vallalta, només existien dos minats i quatre o cinc pous sense arribar aquests al ferm del subsòl. Ara, en la Vallalta existeixen més de 50 pous que quasi tots arriben al ferm, o sigui, que no solament capten l'aigua de l'aqüífer, sinó que esgotat aquest, capten la capa d'aigua que discorre cap al mar.

Fa molt pocs anys que es construeixen també pous de profunditat de 100 metres i més. És possible que cabals que discorren per la Vallalta serveixin també per abastar habitatges i regadius agrícoles a grans distàncies de la captació.

Tornant a l'abundant pluja o a la perti-

naç sequera, podem dir que ni els polítics ni els bancs poden resoldre-ho.

Parlant dels temps de *l'Ideal*, aficionem-nos a saber l'aigua caiguda, alegrant-nos quan és adequada i proporcionada. Publiquem en aquestes pàgines la caiguda d'aigua en 11 mesos de 1995 i podrem observar que per les proporcions que ha caigut no ha passat del subsòl; o sigui, que no hem pogut reposar la que usem diàriament. Podem comentar que per omplir l'aqüífer de la Vallalta cal que en la Riera discorri l'aigua un o dos mesos i mantingui el cabal fins al mar.

Quantes més captacions es facin, més ràpidament s'exhaureixen els aqüífers. Podríem comparar la nova llei d'aigües amb el comunisme de Marx que pregona igualar a les persones en riquesa o en pobresa; aquesta llei sens dubte ens iguala en escassetat.

Ferran Roca Passols

Avis

Avisem als nostres lectors que s'acceptaran articles per al pròxim número de l'ENS fins al 2 de febrer. Els articles es poden deixar a l'Ajuntament a nom de la revista. Han d'estar escrits a màquina. Si escriviu amb ordinador us agrairiem que ens deixessiu l'article escrit en *WordPerfect* —o en un altre programa de *Windows*— en un disquet, a part d'imprès sobre paper. El disquet us serà degudament retornat.

Notícies diverses sobre activitats culturals

• El nou horari de la biblioteca municipal és:

- De dilluns a divendres: de 6 a 8 de la tarda.
- Dissabtes i diumenges: de 9 a 1 del matí i de 4 a 8 de la tarda.

• Les representacions dels pastorets d'enguany es faran:

- El 17 de desembre a les 6 de la tarda
- El 23 de desembre a les 10 de la nit
- El 7 de gener a les 6 de la tarda.

• La Regidoria de Joventut informa que des del Punt d'Informació podeu consultar tota mena d'informació necessària sobre viatges i esports de neu a través de la viatgeteca i la viatgeneu.

• La Regidoria de Cultura informa que s'estan preparant uns cursos sobre Història de Catalunya de 4 sessions subvencionats pel Departament de Cultura de la Generalitat i que impartirà en Jordi Pomés. Falta per acabar de confirmar els dies i les hores d'aquestes sessions. En principi s'ha proposat de 2/4 de 7 a 2/4 de 8 del vespre dels dies 30 de gener i 6, 13 i 20 de febrer. Està previst que aquest curs sigui una repetició del que es va fer ara fa tres anys i està dedicat especialment a les persones que en aquell moment varen lamentar no haver pogut assistir al curs. De totes maneres, els assistents a l'anterior curs poden repetir-lo, tot i que no se'ls oferirà coneixements nous. Les inscripcions seran a Ca l'Arturo. Oportunament ja s'informarà novament d'aquesta activitat.

Notícies breus

15-9-95. L'Ajuntament i el Club Nàutic es disputen la pista polisportiva. El Departament de Ports i Costes de la Generalitat és qui ha de decidir la titularitat.

26-9-95. L'Escola de Turisme d'El Gran Sol presideix l'Associació Catalana d'Escoles Privades d'Hostaleria.

26-9-95. Ajuntament i veïns fan un ultimàtum a "Tints Carbonell" perquè no contami més, i proposen a aquesta empresa de traslladar-se a la Zona Industrial tan aviat com sigui possible.

26-9-95. Lluís Carreras fa el seu primer gol en competicions europees amb el F.C. Barcelona.

4-10-95. Lluís Carreras juga els 450 minuts amb el primer equip del Barça, i el F.C. Calella cobrarà els dos milions convinguts segons el contracte que hi ha entre aquests dos Clubs.

7-10-95. La Junta d'Aigües obliga a modificar el projecte del Polígon Industrial degut al traçat de la riera. Cal separar-lo uns quants metres més, per evitar alguna rierada.

10-10-95. RENFE i MOPTMA construeixen una nova escullera per a protegir la via del tren.

12-10-95. El PSC, ERC i IC diuen que el pacte amb "Tints Carbonell" és poc concret.

12-10-95. Exposició de Fotografies ART-ATZAR de Josep Gol a Palafrugell.

21-10-95. Es fa una recollida d'aliments per a Bòsnia a la Plaça de l'Estació.

21-10-95. La Companyia del Gas ha començat a soterrar les seves canonades pels carrers de Sant Pol per distribuir el gas al poble.

28-10-95. Els Amics de les Arts han començat amb un acte i una exposició, l'homenatge a la Soprano Conxita Badia. També presenten un disc compacte i un vídeo de la vida i obra de l'artista.

29, 30-10-95. Festa del XXè Aniversari de la inauguració de l'Esplai.

6-11-95. "Els joves tenen possibilitats". Tertúlies al Sull'Ato. Col·loqui i conferència d'Enric Pina.

9-11-95. L'historiador calellenc Jordi Amat prepara un llibre sobre els Anys de

la República, el conflicte civil i el primer franquisme a Sant Pol. Anys 1936 al 1944. Llibre subvencionat per l'Ajuntament. Edició 1996.

10-11-95. Va celebrar-se una "Fira d'Objectes Antics" al Restaurant "La Casa".

15-11-95. La Biblioteca de Sant Pol es traslladarà al pis superior de l'estació de Renfe. Després de llargues negociacions s'ha arribat a un acord entre Renfe i Ajuntament. L'Ajuntament pagarà 40.000 ptes. de lloguer cada mes i el contracte és per a 8 anys. Bona notícia per a la Cultura de Sant Pol.

17-11-95. També va celebrar-se al Restaurant "La Casa" una exposició titulada "La Mirada", de l'artista Taza.

25-11-95. La Unió de Comerciants de Sant Pol va celebrar el seu Xè aniversari amb un sopar-espectacle a l'Hotel Gran Sol.

28, 29, 30-11-95. "XI Jornades Maduixaires del Maresme", amb intervenció del Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca Francesc Xavier Marimon.

Jaume Martí i Valls,
"Monteis"

Sopars-tertúlies

Un grup d'amics tenim la intenció d'organitzar, a Sant Pol, un sopar-tertúlia, un cop al mes. El nostre desig fóra que, al llarg d'aquests sopars i d'una manera amable i distesa, anessin desfilant persones que ens oferissin aspectes diferents de la nostra realitat.

El primer convidat que inaugurarà aquest cicle de sopars-tertúlia serà Josep Maria Ainaud de Lasarte, amb qui tenim previst de parlar, justament, del que han estat i representen les tertúlies al nostre país.

No cal dir que aquesta activitat és oberta a tothom que vulgui participar-hi. Els assistents hauran de pagar-se el sopar (1.500 pessetes) (amb el preu del sopar, hi van incloses les despeses del convidat). Aquest primer sopar-tertúlia amb Josep Maria Ainaud de Lasarte tindrà lloc el dissabte 27 de gener, al restaurant "La Casa". Els qui estigueu interessats a assistir-hi haureu d'avisar com a mínim dos dies abans, o bé trucant-me a mi (tel. 760 01 63) o bé al mateix restaurant (tel. 760 23 73).

Ramona Roura

Les eleccions autonòmiques del 19-11-1995 a Sant Pol

	Any 1995		Any 1992	
Cens de Sant Pol:	2.201			
Participació:	1.674	76'1%	1.402	71'2%
Abstenció:	527	23'9%	567	28'8%
Vots nuls:	6	0'4%	7	0'5%
Vots vàlids:	1.668	99'6%	1.395	99'5%
Vots en blanc:	20	1,2%	12	0'9%
CiU	1.047	62'8%	1.006	72'1%
PSC-PSOE	152	9'1%	94	6'7%
PP	117	7'0%	44	3'2%
ERC	249	14'9%	163	11'7%
IC-EV	72	4'3%	58	4'2%
AEC-EVE	4	0'2%	6	0'4%
POR	3	0'2%		
PEC	2	0'1%	4	0'3%
PRT	1	0'1%		
PICC-PIE	1	0'1%		
NPS	0	0'0%		

RUSCALLEDA, S.A.

**EXCAVACIONS,
TRANSPORTS
I TREBALLS
AGRÍCOLES**

Av. Maresme, 9 — Tel. i Fax 763 10 12 — 08396 SANT CEBRIÀ DE VALLALTA

MATERIALS DE CONSTRUCCIÓ I DECORACIÓ

Amargant

GRAN EXPOSICIÓ DE:

- BANYS
- BANYERES D'HIDROMASSATGE
- CUINES
- LLARS DE FOC

TOT PER A LA CONSTRUCCIÓ

DISTRIBUCIÓ DE MATERIALS:

PORCELANOSA

VENIS
CERÀMICA DE ELITE

ZIRCONIO
CERÀMICA

Ctra. de Sant Cebrià, s/n - SANT POL DE MAR - Tel. 760 01 12 - Fax 760 04 11
Santiago Rusiñol, 96 - PINEDA DE MAR - Tel. 767 14 16 - Fax 767 08 94